

అవసరాంతరాష్ట్రీయనభ

తీర్మానములు.

అధ్యక్షకోశవ్యా. మైపిమ్మట సభియంతయు విషయ నిర్ణయనంబుగా గూడెను. రాజ్యాంగ సంస్కరణములగుర్చి విషయ నిర్ణయనదవారు అంగీకరించిన క్రొది తీర్మానము గాడిపల్ల హరినర్తకత్తియరావు గారిచే నుపపాదించి బడి పాణక పట్టాభి రామరెడ్డిగారిచే నామోదింపబడెను.

సర్వోత్తమ రావుగారి తీర్మానము.

“రాజప్రతినిధిగారు ఇండియానుండిగాయన తయారు చేసిన రాజకీయ సంస్కరణ ప్రణాళిక ప్రస్తుతము హైందవులు స్వపరిపాలనమున కర్హులని నిర్ణేతు కాభిప్రాయమునై సాధారణముగ నంగీకరించిన రాజ్యాధిపత్యమునకు నిజమైన సోపానముగా నైనను నుండ నందునను యీ సభవారు దానిని నిరాకరించవలసి నందులకు నిశ్చయించున్నారు.”

గా. శర్మగారి సవరణ.

ఈ తీర్మానమునకు గా. రా. బి. ఎస్. శర్మగారు సవరణ నుపపాదించును. “నిరాకరింపబడిన నందులకు చింతియి చున్నారు” అను పదములను తీసివైచి “సభవారు నిర్ణయించు మార్పులు లేనిది సంక్షిప్తకర్మముగాని గ్రాహ్యముగాని నుండజాలదని, యీ సభవారి తీర్మానమును నున్నది” అను పదములను చేర్చవలయునని చెప్పిరి. ఈ సవరణ దాక్షురు పట్టాభి సీతారామయ్యగారిచే నామోదింపబడెను.

టంగుటూరు ప్రకాశము, అయ్యదేవర. కాశీశ్వరరావు. కె. సి. వర్మ, రంగయ్యనాయుడు, ఎస్. ఆర్. గుప్త. ఎల్. సర సింహము, కె. వెంకటప్పయ్య, జి. నారసయ్య, త్రిమరావు, ఓ. వి. నుబ్బయ్య, ఎం. కాళిదాసు, వి. లక్ష్మీనారాయణ, చెంచయ్య గార్లు మొదలగు వారు సవరణ కనుకూలముగను వ్యతిరేకము గన మార్పాడిరి. చర్చ తుగిసిని పిమ్మట సభియ వోటుల పెట్టగ అస. కూలముగ 97 ప్రతికూలముగ 76 వోటులు వచ్చుటచే సభ రణ అంగీకరింపబడెను. అధ్యక్షులు అసలు తీర్మానము ఓడిదని తెలుపుటచే సభరణయే తీర్మానముగ నంగీకరింపబడెను.

మరువాడు విషయమున సభ మరలగూడి అవసరముగు మార్పులను చూచియుచు క్రొది తీర్మానములను ఆమోదించెను.

గా. శర్మగారి తీర్మానము.

హిందూదేశ ప్రభుత్వము.

(1) అంతర్జాతీయ విషయములందు హైందవ కాసన నిర్మాణ సభలకు సంపూర్ణాధికారము కలుగజేయుచు కాంగ్రెసులీగువారు జేసిన విధానమును యీ సభవారు తిరగ ప్రవచయిచున్నారు.

(2) హైందవ భూమికిని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకునూ, తే. మ. లా. భ. మ. లు క. లు గు. ట. కు భారతీయజనుల సామర్థ్యము, బుద్ధిశక్తిలర్, రాజధక్తి, వీని యందు దొరకెనువారికి పూర్ణమైన విశ్వాస ముండుటయే యుక్తమగు రాజ్యసద్ధియని యీసభవారు అభిప్రాయము తెలుపుచు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముయొక్క పునర్నిర్మాణము నకు యుండే భారతీయులకు అంతర్జాతీయ వ్యవహారములలో పూర్ణమైన స్వపరిపాలనాధికార మియ్య తగుననియు నియ్యవలయుననియు, పరిసంకల్పరంబులతోనే సామ్రాజ్యములో పూర్ణమైన రాజ్యాధిపత్యము స్వపరిపాలన మిచ్చులాగున కాసన మూలకముగ నిష్కర్మ చేయవలయుననియును కోరుచున్నారు.

(3) ఈదేశములో ఏదేనిదగు నియోజక వర్గములకు తగినసామర్థ్యమును, అనుభవమును లేననియెంచి వానిని కాతి మతిముల ననుసరించిన భేదములకును మాంటాగుయ్య మున్నఫర్డు నివేదికయందు, అభ్యసరమును అనుచితిమునగు ప్రాముఖ్యము నిచ్చినందులకును మరియు నివేదికయొక్క అనాదినిధిమగు నాగరికతయు నూత్నబుద్ధియు, మేధాశక్తియు, స్వపరిపాలనాసత్తయు, మూల ప్రయోజనములం దైక్యతయు, తత్పరి జ్ఞానమును నివేదిక కర్తలు, క్రమముగ గ్రహించనందునకు యీ సభవారు వగచుచున్నారు.

(4) హిందూదేశ ప్రభుత్వమునందు కొంతయధికారమును బ్రిటిషుపార్లమెంటువారు కొంతకాలము తమయందే యుంచుకొని నిర్ణయించునెడల యీసభవారు తమస్వస్థిమందు కొని నిర్ణేతంబు బడిన మాంటాగుయ్య మున్నఫర్డు ప్రణాళిక యీ క్రిందచూపిన మార్పులు లేనిది సంక్షిప్తకర్మముగా గాని గ్రాహ్యముగా గాని యుండజాలదని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

(5) సేన, నా నానికాదశము మొదలగు మిలిటరీ వ్యవహారములందును, పరరాష్ట్రీయ స్వదేశ సంస్థాన సంబంధములందును, అఖండముగ కాసనాధికారము ఇండియా ప్రభుత్వమునకు వుండవలెను.

(6) సేనానావికాదళము మొదలగు మిలిటరీ విషయములను, స్వదేశ సంస్థానములను విరుస రాష్ట్రములకును చెందిన వ్యవహారముతో సంబంధించిన విషయములలో ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని సామ్రాజ్యకాసన నిర్మాణసభ వారికిని, అభిప్రాయభేదము కలిగినప్పుడు మాత్రమే, ప్రణా

లికయందు నివర్తంపబడిన సర్టిఫికేటు విధానమును అమలులో పెట్టెను. సంపూర్ణ స్వపరిపాలనాధికారము సమకూడుటకు లోపల పరివర్తనకాలములో మాత్రమే యీ సర్టిఫికేటు విధానము అమలులో నుండవలయును. మరియు యితరసంబంధములందును కాన్సిల్మెంటువారికి ప్రత్యేక కాసన నిర్మాణాధికారము ఉండగూడదు.

(7) సేన, నా నానికాదశ, అగ్రదేశ వ్యవహారములు వీని కావశ్యకమైన ద్రవ్యమును సిద్ధపరచవలసిన రాజ్యకర్మ లోబడి ఇండియా గవర్నమెంటుయొక్క అన్ని ఆర్థిక విషయముల యందును ఇండియా కాసన సభలకు సంపూర్ణమైన స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండవలెను.

(8) ప్రాంతీయములకు ఆవశ్యకమైన ద్రవ్యమును ఏలభముగా తేల్చుకలెను పద్ధతులు మాత్రము ఇండియా కాసన సభలవారి యధీనమందు మాత్రమే యుండవలసివది.

ఇండియా దొరకెనువారి కాన్సిల్మెంటువారి సభ్యులలో సగము వారికి తక్కువ కాకుండ ఇండియాను అండ కలెను.

(9) పార్లమెంటు (Under Secretaries) అందరు సెక్రటరీలకు పోలిన యుగ్మగములను ఏర్పరుచుయందు కాసన సభ్యులలో ప్రజలవల ఎన్నుకొనబడినవారినుండి నియమించవలసి యున్నది.

(10) ఇండియా ఆఫీసును త్రోసివేయవలసివది. ఆ ప్రకారముగాక ఆ ఆఫీసును యింకను నిలిపేయెడల, ఆ సభాసభ్యులలో సగముకన్న ఎక్కువకుంది ఇండియా కాసన సభల వలన వెళ్ళుకొనబడినవారుగ నుండవలెను.

(11) పార్లమెంటు అందరు సెక్రటరీలలో ఒకరు ఇండియానుగా నుండవలెను.

(12) పార్లమెంటులో ఇండియాదేశపు విషయములను తెలుపుటకై ఇండియాదేశమునకు తగిన ప్రాతినిధ్యము ఉండటకై తగుమైన ఏర్పాట్లు చేయవలెను.

(13) ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తమున మత్స్యంశాశక్తియు గాన మనదేశపు ఆదాయమునుండి దేశరక్షణము తోపాటు ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తమునకు నావలసిన ద్రవ్యము సముత్తము మొదట తీసియెంచవలెను.

(14) దేశ స్వాతంత్ర్యము నాన్వయిత్ర్యము వార్తా ప్రకటన స్వాతంత్ర్యము, ఆయుధములుభరించుట, ఏ అపరాధము మునైన న్యాయ సభలలో బహిరంగముగ విచారణ జరిపించు పని గోరు మాట్క, అట్టి విచారణ జరిగి, సేరస్థుడగు స్థాపింప కయే ఎవరైన నిర్బంధింపబడినపుడు, అట్టివారిని నిర్బంధ విముక్తిని జేయునని న్యాయసభలను గోరుట, వైసవిచారింపిన యీ మొదలైన నాగరిక ప్రజలకుండవలసిన ప్రాథమికస్వతంత్ర్యముల సంరంక్షించుటకై తగిన ఏర్పాట్లు చట్టములో పొందు పరచవలెను.

(15) కమిషను యుగ్మగములు సహజముగాభల వైని కోర్టుగములయందును ఏలాటితరతమ్యములు పొందించక ఇండియానులను బహుసంఖ్యాకులుగ చేర్చుకొనవలెను.

(16) పౌర సేనోన్మోగులకు జీతములు బత్తెములు ఎక్కువ చేయవలయునను సహజ అనుమతిని దెలుపుచు న్నది. ఇప్పటికే వారి జీతములు, బత్తెములు, వెకామలు, ప్రపంచమునం దెచ్చుటకు లేకంత హెచ్చుగా నున్నవి. హిందూదేశమునందే బీదదేశమునకు భరింపరానిదిగా నున్నది.

(17) మన దేశములోని అన్ని కాభలయందలి ఉత్తమోన్మోగుములయందు అధ్యపత్యము సగభాగము భారతీయుల ఉండవలెను.

(18) కాన్సిల్మెంటువారి సభలలో సగమునకు కొరత బడని సభ్యులు భారతీయులై కాసనసభయందలి యెన్నిక సభ్యులనుండి యెన్నుకొనబడినవారుగ నుండవలయును.

(19) స్టేటు కాన్సిలులో సగమునకు కొరతబడని సభ్యులు యెన్నుకొనబడి అధికార సభ్యులై యుండవలయును.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము

(20) కాసన, న్యాయ, పోలీసు విషయములలో గూడిన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వాధీనమగు విషయములగుర్చి రాష్ట్రీయ కాసన సభవారే కాసింపవలయును. కాసన న్యాయ పోలీసు విషయములగుర్చిన రాష్ట్రీయ కాసన సభాతీర్మానముతో గవర్నరు గారేకేరవించినపుడు ఆయావిషయములగుర్చి గవర్నరు గారి రిండియా ప్రభుత్వమువారికి మనవిజేయు నవ్వులు. ఇండియా గవర్నమెంటు వారి విషయములగుర్చి సామ్రాజ్యకాసనసభకు నివేదింపవచ్చును. అట్లు నివేదించిన పిమ్మట సామ్రాజ్యసభలకు ననుసరించయే వ్యవహారము చక్క పెట్టబడును. రాజప్రతినిధిగారికి సామ్రాజ్య సభాతీర్మానము అసంతృప్తి కరముగనన్నచో, ఆవిషయమును గూర్చి పార్లమెంటులోని అట్టి విషయవర్షకై నియోగింపబడిన యొకయంపసంఘమునకు యీ విషయమును నివేదింపవచ్చును. పార్లమెంటు సభవారి యెరుటయందు పద్ధతికి లోబడి ఆయాపసంఘమువారి తీర్మానము ననుసరించి నిర్ధారణము చేయవలయును. ఇంతలో రాజప్రతినిధిగారు అట్టి సెన్సులను జేయు మాట్కను యుపయోగించుట కర్హులైయున్నారు.

(21) చెన్ను పురరాష్ట్రీయ సభలో 10 లక్షలకు 5 గురు చొప్పున 250మంది సభ్యులుండవలయును, అందులో 5 యింట నాలుగుపాళ్ళు యెన్నికవలన జరుగనడై యుండవలయును. ఈ ఎన్నికలలో స్త్రీలుగూడ ప్రాతినిధ్యమును ఎన్నికార్హత్వమును పొందియున్నారు.

(22) రాష్ట్రీయలు భావల ననుసరించి విభజింపబడవలెను.

(23) కాసనసభకు యెన్నుకొనబడిన అధ్యక్షులు అండవలయును. కాన్సిల్మెంటువారు నిర్మాణముజేయుగల మాట్కకాసనసభయొద్ద యున్నది. అట్టి నిర్మాణములను గవర్నరుగారు పీటోజేయుటకు వీలులేదు. గ్రాండుకమిటీ రద్దు చేయబడవలయును.

(24) ప్రణాళికలో నియమింపబడిన గ్రాండుకమిటీ వద్దలిని రద్దుపరచవలెను.

(25) 1917, 1918 సంవత్సరములలో కాసన, న్యాయ, సురక్షణ పోలీసుకాభలకుగాను వ్యయ పెట్టబడిన సొమ్ముకు సరియగు మొత్తము ఆకాభలనిమిత్తము ప్రత్యేకముగ విడదీసి పెట్టువరకునకు లోబడి రాష్ట్రీయ కాసనసభవారికి ఆయావ్యయముల పట్టికతో సహా ఆయావ్యయ వ్యవహారములలో సంపూర్ణమగు అధికార ముండవలయును.

(26) రాష్ట్రీయ కాన్సిల్మెంటువారికి ప్రభుత్వమునందు గవర్నరు నలుగురు సభ్యులుండవలెను అధికారమును బాధ్యతయింలేని సభ్యులుండరాదు. కాసన, న్యాయ, పోలీసుసభ్యులుగాక మిగిలినవారిని కాసనసభలో ప్రణాళియమిత సభ్యుల నుండి గవర్నరు నియమింపవలెను. ఈసభ్యులు కాసననిర్మాణ సభకు బద్ధులైయుండవలెను. వారిజేతనములు ఆదాయవ్యయ విమర్శలోనికి రావలెను. కాసన, న్యాయ, పోలీసుసభ్యుని గవర్నరు కాలగిర్జయముతో నియమించవలెను.

(27) మాంటాగుయ్య-మన్నుఫర్డు రిపోర్టు నందు సామ్రాజ్యవాదులు అంచనా మిక్కిలి తక్కువగా వేయబడిన వనియు 1917-18 వ సంవత్సరపు ఆదాయవ్యయముల పట్టిక ననుసరించుట లోపభూయిన్దమనియు, ఆసంవత్సరపు పునర్నిమర్శిత పట్టికప్రకారము కోటియిందరిది లక్షల పానులు ఆదాయము ఎక్కువగా వచ్చుచున్నదనియు, రాష్ట్రీయలు కట్టుపడి ద్రవ్యమును కట్టవలసిన పని లేదనియు ఎత్తైనను ఉపక్రమింపబడిన కట్టుబడి ద్రవ్యము మితిమీరి యున్నదనియు,

(28) (క) కట్టుబడి ద్రవ్యవిషయమున రాష్ట్రీయములకు పరస్పరసంబంధములు న్యాయములుగా లేదనియు, ఆయా రాష్ట్రీయ ప్రజాసంఖ్యను మొత్తము ఆదాయమును బట్టి యీ కట్టుబడి ద్రవ్యము ఏర్పడవలసినదనియు, పరివర్తన దేశయందు యీ దామాషాకు వైబడి తీసికొన ద్రవ్యము అప్పుగా నాలో చింపవలసినదనియు,

(29) మద్రాసు రాజధాని కనకదితమగు కట్టుబడి ద్రవ్యమునకుమించి యిప్పటికే 80 కోట్ల రూపాయలు ఎక్కువగా యిచ్చినదనియు, అందువలన బీదవడినదనియు, యీ కట్టమును యింకను సాగనిచ్చుట యన్యాయమనియు, యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(30) హైందవ కాసననిర్మాణసభలలో రాష్ట్రీయములకు ప్రాతినిధ్యము వానివారి జనసంఖ్యకు దగిన రీతి నుండవలెను. కాన్సిలు ఆఫ్ స్టేటులో సామ్రాజ్యకోశమునకు చెల్లించు మొత్తము ననుసరించి యుండవలెను.

ఈ తీర్మానము, గా. బి. ఎస్. శర్మగారిచే ఉపపాదించబడి టి. ప్రకాశముగారిచే నామోదింపబడి అధిక సంఖ్యకులచే అంగీకరింపబడెను.

ఇతర తీర్మానములు.

రాజధక్తి.

అంగ్లేయ ప్రభుత్వమునకును, ఇండియా చక్రవర్తిగారి కిని తమగాఢమయిన రాజధక్తిని పెట్టించుచు మిత్రపంధలి కనుకూలముగా త్వరలో జయప్రదముగా యుద్ధసమాప్తి కొరకు ప్రపంచములోని సర్వకాతులయొక్క స్వాతంత్ర్యపునరుద్ధారణము కొరకును యీ సభవారు జేపుని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు అధ్యక్షులు.

సర్వజనాంగీకృతము.

దేశరక్షక శాసనము.

లోకమాన్యతిలకులై ఇండియా రక్షక శాసనమును ప్రయోగించి తనమూలమున వారి అభియోగమునకు భంగము కలిగించు విషయమును సభవారు ఖండించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:—ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ గారు.

ఆమోదకులు:—సం. పట్టాభిరామరాజుగారు.

సర్వజనాంగీకృతము.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము.

ఈ రాష్ట్రమునకు ఏర్పాటు చేయబడిన బోధనా సంస్థలు నిర్మాణ సంబంధించిన ఏ యెన్నిక పద్ధతులలోగాని ఆన్ని పద్ధతులకును, ఈ క్రింద ప్రాతినిధ్యమియవలెనని విష్ణుబొట్ల నూర్యనారాయణ గారు పునపాదించిరి.

గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు, ఉన్నత లక్ష్య నారాయణగారు, యడవల్లి కనకదత్తయ్యగారు ఆమోదించిరి.

సర్వజనాంగీకృతము

సవరణ.

“అన్ని సంఘములను” అనుపదమును వదలివేయవలయునని యొకసవరణను, కలెక్టర్ కి తెలియజేయుటకు రుపపాదించిరి. ఈ క్రింద రాష్ట్రము గుర్తూరు, బి. ఎన్. కర్నూరు, కే. వెంకటరామానాయుడుగారు ఆమోదించిరి.

సవరణ వోటునకు వేయబడి యంగీకరింపబడినది. తీర్మానము త్రోసివేయబడినది.

తాంత్రిక రామ బోర్డులు.

(1) తేలికయిన మహాజనసభా కేయముల వెలిబుచ్చుటకు (బ్రిటిషు డిక్షనరీకు పూర్వము వెదకిన మహాజనములు రామ బోర్డుల రావలదని యాధ్యపత్యులు వెదలగొట్టుట మిక్కిలి యవ్యాయమనియు, అసంబంధమనియు, యీ సభాపతి (ప్రాయపడుచు దానిని ఖండించుచున్నాడు.

మరియు ఆట్టి నిరాకరణ యంత్రులు సవరణించి కొనవలయుననియు యీ సభాపతి గోరుచున్నాడు.

(2) ప్రస్తుతము ప్రచురింపబడిన ప్రజాభివృద్ధి కేంద్ర యమహాజనసభ యొక్కయు, మాన్డలేగు సమితిగారియొక్కయు, స్వరాజ్యసమితులయొక్కయు, యాకేయముల తెలియబరచుటకై యొక సంయుక్త రామబోర్డును నియమింపవలసి నని యీ సభాపతి అనసరబడియ మహాజనసభవారిని కోరుచున్నాడు.

(3) యీ రామబోర్డులకు కిగువీళ్ళను కలగజేయవలయునని ఈ సభాపతి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నాడు.

సర్వజనాంగీకృతము

ఆంధ్రనిర్బంధీయు.

మాకు సంవత్సరముల వైకలమునుండి విచారణలేకయే నిర్బంధమున నుంచబడిన దర్జీ చెందయ్యసెట్టిగారిని యిదివరకు గవర్నరుగారు చేసిన వాగ్దానము ప్రకారము వెంటనే విడుదల చేయవలసినదని యీ సభాపతి కోరుచున్నానని నెల్లూరు వెంకటరామానాయుడుగారు గుపపాదించిరి. మద్ది వెంకటరంగయ్యగారు కామోదించిరి.

సర్వజనాంగీకృతము.

ఆధ్యక్షులకు వందనములతో సభ జనాప్రదముగా ముగిసెను.

నేషనల్ లిబరల్స్

ఈ లీగ్ వారు నివేదికములను గూర్చి తమ ఆభిప్రాయములను ప్రకటించిరి. సంస్కరణములను సద్భావముతోనే చేసిరిగాని కొన్ని సవరణ లవసాము, వానిని దొరతనమువారంగీకరింతురని నమ్మిదేవుని వారు తెలిసి 20 సవరణలను చూపించిరి. రాజప్రతినిధి సంఘమున భారతీయులును పాశ్చాత్యులును సమాన సంఖ్యగా నుండవలెను. కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులకును మంత్రులకును గారవమును వేతనమును సమానముగా నుండవలెను. పోలీసుకాఫిలర్స్ నిర్వాహక సంఘమునందలి భారతీయసభ్యుని జతమున నుండవలెను. శాసనసభ్యుల విశ్వాసమునకు పాత్రులైనవారి నే మంత్రులనుగా నియమించవలెను. మంత్రుల వాడేమిచుటకు శాసనసభకు కధికారముండవలెను. రాష్ట్రీయ శాసనసభలో నియోజితులు 4 నుండుగా నుండవలెను. ఎలక్టోరేటు సంఘమున గూడ నిద్దరు భారతీయులుండవలెను. వ్యాయ కార్యనిర్వాహక శాఖలను పూర్తిగా విడదీయవలెను. బి. సి. ఎన్. శాఖలోని పెద్ద పనులలో చెడి సగము ఇండియాలోనివారికే యియ్యవలెను. ఇండియా సుంకములను నిర్ణయించు నధికారము ఇండియా దొరలనమునకే యుండవలెను అని వారు కోరిరి. పరస్పర విశ్వాస సహకారములతో పనిచేసిన ద్వారలో వాంఛితము లీడేర గలవని వారు వివరించిరి.

ఇండియా క్రైస్తవ మహాసభ:—డికేంబరు నెలలో ఇండియాలో భారతీయక్రైస్తవు లందరును మహాసభను నాగ పురమునందు గా. ఎం. ఎన్. దాసు (కటకము) గారి ఆధ్యక్షతక్రింద కలుపుటకు నిశ్చయించిరి.

ఫోర్మ నెంటు జారి గెజెటు

చెడల వాడ దొరస్వామి అయ్యగారు 7 వ గ్రేడు డిప్యూటీ కలెక్టరుగ జనరలు డ్యూటీమీద చిత్తూరుకు పంపబడిరి.

సి. సుందరము అయ్యరు గారు భీముని పట్టణము మ్యూనిసిపల్ సభా సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

శీలము జగన్నాధరావునాయుడు, ఎం. ఎ. గారు ముదు మారి పీఠభద్రయ్యపంతులు బి. వి. గారు బందరు మ్యూనిసిపల్ సభాసభ్యులుగ యెన్నికొనబడిరి.

బి. వెంకటస్వామిసెట్టి గారు కడపజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ రాజానుపేట తాలూకావారు వారిచే నెన్నుకొనబడిరి.

మోహనపాపల గారు పులిపురము తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

గంజాముజిల్లా గుంనూరుతాలూకా తహశీల్దారు శ్రీమాన్ దీనబంధు మహాశయగారు గుంనూరుతాలూకా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింప బడిరి.

కృష్ణజిల్లా దివితాలూకా తహశీల్దారు తాయి నుబ్బారావు నాయుడుగారు బందరుతాలూకా బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

కర్నూలుజిల్లా పత్తికొండ తాలూకా తహశీల్దారు ఎన్. వెంకటరామ సెట్టిగారు ఆఫ్సెర్తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

కర్నూలుజిల్లా వర్దపురము తాలూకా తహశీల్దారు సి. ఎన్. మానుమంతి రావుగారు కర్నూలుజిల్లా బోర్డుసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

గుంటూరు రేంజిపాతకాలా పరిశోధకారి టి. డి. కృష్ణారావుగారు తిరుపతిరేంజి పాతకాలాధికారిగ నియమింపబడిరి.

బాపట్లరేంజి పాతకాల పరిశోధకారి జి. వి. నుబ్బారావుగారు నెల్లూరు (తెయినింగు పాతకాల మొదటి అసిస్టెంటు)గ పంపబడిరి.

నెల్లూరు (తెయినింగు పాతకాల మొదటి అసిస్టెంటు) పి. జానికీరామయ్యగారు ఆపాతకాల రెండవ అసిస్టెంటుగ మార్చబడిరి.

అల్లూరు రేంజిపాతకాలా పరిశోధకారి పి. వెంకోటరావుగారు చిత్తూరు (తెయినింగు పాతకాల మొదటి అసిస్టెంటు)గ నియమింప బడిరి.

తోటపల్లి కృష్ణస్వామయ్యగారు నెల్లూరు జిల్లా గూడూరు సుమరిజస్ట్రీయగ పంపబడిరి.

వల్లిసూరు కుమారస్వామి అయ్యరుగారు గుంటూరు జిల్లా ఒంగోలు సబ్ డివిజన్స్ట్రీయగ పంపబడిరి.

సిలం గోపందరాజులు నాయుడుగారు కృష్ణజిల్లా యార్లగూడెము సబ్ డివిజన్స్ట్రీయగ పంపబడిరి.

సివిలు అసిస్టెంటు కలెక్టరు ఎ. నరసింహ రావుగారు ఆనంతపురమునుండి చెన్నపురి జనరలు ఆస్పత్రికి మార్చబడిరి.

సివిలు అసిస్టెంటు కలెక్టరు ఎ. రంగరామానుజయ్యగారు చెన్నపురి జనరలు ఆస్పత్రినుండి అనంతపురమునకు మార్చబడిరి.

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రధాన సభ

ఈనెల 20 తేదీ సాయంత్రమున నీసభ జరిగినది.

భాస్కరుగారి గవర్నరుగారు రుపన్యసింపించు యుద్ధమును గూర్చి వివరించిరి. సంధి జరిగిన పిమ్మట చాల రాజకీయసాంఘిక విషయము లేర్పడగలవు. విశ్వవిద్యాలయములు విశ్వమున మానవుడు నడుచుకొనవలసిన రీతిని నేర్పవలసినవిగా నున్నవిగాన ముందవి జరుపవలసిన పనులు చాలగలవు. ప్రాథమికమాధ్యమిక బోధనాపాతకాలల సభివృద్ధికొందించుట గూడ వాని ధర్మము. విద్యాబోధనా పరిపాలనా కార్యభారమును ప్రభుత్వమును విశ్వవిద్యాలయములును సమముగా పంచుకొనవలెను. ప్రభుత్వ విశ్వవిద్యాలయముల సహకార మశ్యక్సరము.

రాజకీయసంస్కరణములు మన పురోవృద్ధికి నూతనావకాశమును కలిగించినవి. క్రమక్రమముగ నన్ని తరగతులందును వికాశమును కలిగించుటయే వానిసంకల్పము. మనమెక్కువ శ్రద్ధ తీసుకొనవలసిన వర్తములు కి కలవు. నియోజకవర్గమును సురుక్ముగా నొనరింపవలెను. వాణిజ్య పరిశ్రమల సభివృద్ధి నొందింప గోరువానిని నుశితీతులను గావింపవలెను. ఉన్నత పరిపాలనాభారమును నహింపవలసిన యువజకులను సమర్థుల నొనరింపవలెను. ఈమాదును ముఖ్యకర్తవ్యము లని గవర్నరుగారు నుడిచిరి.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

ఈనెల 19 వ తేదీన డక్కాలో గవర్నరుగారి ఆధ్యక్షత క్రింద శాసనసభ జరిగినది. ఆసభి కారులు చాలమంది వాడెను. సంస్కరణములను గూర్చి ఆలోచించుటకు అసభికార సభ్యుల నియమింపవలసినదని మాన్వీఫజులవాడు గుపపాదించిరి. నా కనభికారసభ్యులవై సభికార మేమియును లేదుగాన వారట్లంగీకరించిన నెట్టెంబరులో గాని నవంబరులో గాని సమావేశము జరుగవచ్చునని గవర్నరుగారు రిసరి. చిటిగాంగు లేవు శాసన మామోదించబడినది. ప్రతి క్యయసాయము సభివృద్ధి చేయుట కొక యుద్ద్యోగిని నియమింపవలెనను గా. వామ్రుగారు గడుగగా ఆట్లుచేయ వీలులేదని గా. కమ్మింగుగారు రిసరి. తీర్మానము వీగిపోయినదని. గాని వోట్లు తీసుకొనగా 14 గు రెనుకూలు 12 గురు ప్రతిపాటులు తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

డక్కానుండల విభాగమును నిలిపివేయ వలెనని తీర్మానముపనాదించబడినది. నిలువవీలులేదని దొరతనము వారనిరి. తీర్మానము వీగిపోయినది. సమ్యక్ముగల ఆయుర్వేద ఔషధములకు తెంగాలు ఎక్సెజు ఆర్టువర్తింప గూడదను తీర్మానమును కొంతసవరణతో దొరతనము వారంగీకరించిరి.

స్పెషలు కాంగ్రెసును నిలుపుట:—ప్రస్తుత మీ సభకు కొంతకాలము వరకు నిలుపుదని బొంబాయి మిత్రవాదులుగాని యితరులుగాని కాంగ్రెసు సన్మానసంఘమువారిని కోరలేదు. ఈనెల 7 వ తేదీన ను రేంద్రనాథ బెనర్జీగారు సి. పి. రామస్వామయ్యరుగారికి తండ్రివార్త నంపగా మూడువారములు గడువు రాజీవామాకు చాలునని కిర తేదీని అయ్యరుగారు బెనర్జీగారికి తెలిపిరి. ఆటుపిమ్మట సెట్టివార్తలను తెలియలేదు. సామాజ్యకాసనసభ సెప్టెంబరు 4 వ తేదీని ప్రారంభమగును 15 వ తేదీని బక్రదు ప్రారంభమగును. పనులన్నియును పూర్తియగుచుండగా నిపుడు సభను నిలువ వీలులేదని సన్మానసంఘమువారు తెలిపిరి.

వై గు భ య ము లే దు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

వై గు వై గు

ని వార కా వ ధ ము లు

మా మందులు గడచిన యిరువది వత్సరములుగ ఇండియా, ఐరాప్రా, సిల్కీ, డేకేమలయించును, స్వచ్ఛత, సంస్థానముల యందును అనేక వైగు కోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించ

వై గు సో క దు.

హైమాదిపానకము 6 టౌన్సుల బుడ్డి ౧-కి క్కు ౧-౦-౦	శిశుభాగ్యులకు 1 టౌన్సు బుడ్డి ౧-కి క్కు ౦-౧౨-౦
డిబ్ 8	డిబ్ 1
0-౧౦-౦	0-౦-౦

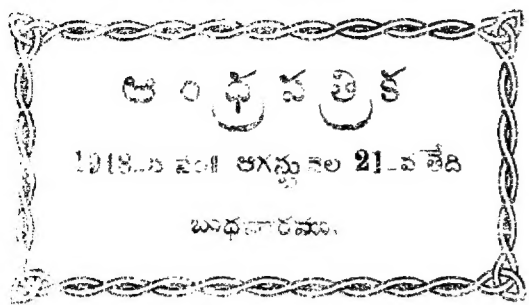
ప్యాకింగు పోష్టజేషను. కోరువారికి మానెడ్ క్యాటలా గుచితముగ పంపబడును.

తంతి విలాసము:— “పండిట్” మదరాస్.

ఆ యు ర్వేదాశ్రమం, శిశు, ఆచారప్పన్వీధి, జి.టి. మదరాసు.

ప్రకటన

రేకటిడినము శ్రావణ పూర్ణిమ యగుటచే,
వృత్తిక వెలువడ.

ఆంధ్రుల కర్తవ్యము

భారత రాజ్యాంగ సమస్య క్లిష్టమైనను వర్తమానయుగ భావములకును నూతన రాజ్యాంగ నిర్మాణములకును తగిన విధమున నున్నది. ప్రజాస్వామ్యవ్యవస్థ వ్యక్తిత్వమునకును నేకత్వమునకును ననుసంధానముగా జేయుటయందు గలదు. ఈ యనుసంధానము సాంఘాతిక పాలనమునందే సాధ్యమని అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల చరిత్రము విశితము చేయుచున్నది. అమెరికా సంయుక్త పాలనము విశిష్టతయందు రాజ్యభారమును నిర్వహించుటకు విశిష్టయోగ మగునను భావము లోకమునకు వ్యాప్తి గాంచినది. కాని ఆ భావమును వర్తమానసంగ్రామము పూర్వవత్తుము చేసినది. అమెరికనులు యుద్ధమునందు తేరిగిన సంధిని కుదుర్చుటకై ప్రయత్నించిరి. మానవ స్వత్వసంరక్షణమునకు యుద్ధ మవసర మని గ్రహించినపుడు వారు చూపుచున్న త్యాగము సాహసధైర్యములు ప్రతిమానముగ నున్నవి. కారణము ప్రజలయందు మూర్తిభింబించిన స్వాతంత్ర్యేచ్ఛయని విశ్వయముగ జెప్పవచ్చును. ప్రజలు జాతులు ఇతరప్రజలకు జాతులకు ద్రవ్యమును దేశములను దానము చేయుటకై ప్రయత్నములను జేయుట లోకాచారము గాని లోకమునకు స్వాతంత్ర్యమును దానము చేయుటకై పరిత్యాగము చేయుట లోకాచారముగాదు. ఇట్టి లోకోత్తరంబైన పరిత్యాగశీలము నిపుడమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రము లుపలంబించినవి. అమెరికా ప్రజలకు సకల ధర్మములందును పౌరధర్మ ముత్తమ ధర్మము. ప్రతిభావంతుడైన ఒక పనివాడు రాజ్యమునకు కట్టబడుడు గాగలడు. మనుజులకు వారి యనుభవమునందు గల భావములు ఆదర్శములు సులభగ్రాహ్యములు. వ్యక్తివికాసము గలిగినగాని పౌరధర్మవికాసమే సాధ్యము గాదు. వ్యక్తి వికాసము గల యమెరికా పౌరులకు ధర్మబల రూపము గ్రాహ్యమగుచున్నది. అమెరికనులు వ్యక్తివికాసమును రాజ్యబలమునకును ధర్మ సంరక్షణమునకును విషయోగింపవలసిన యవసరము గ్రహించిరి. పౌరులసంయోగము రాజ్యబలమునకు సాధనము. పౌరులబలమునకు వ్యక్తి గాత్రోత్థిము సాధనము. గత్యవ్యవహారములను వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము రాజ్యమునందు వ్యక్తిసంయోగము రాజ్యాంగ బహుమానకు వికాసమునకు పరిమ సాధనముగ నున్నది. నిత్యవ్యవహారములను నిర్ణయించుటకును నిర్వహించుటకును వ్యక్తులకు గల యవకాశము పరిజ్ఞానము సాముదాయకప్రభుత్వమునకు గలుగదు. రాజ్యవ్యవహారములను నిర్ణయించుటకు నిర్వహించుటకు సాముదాయక ప్రభుత్వమునకు గల యవకాశము పరిజ్ఞానము బలము వ్యక్తులకు గలుగదు. సకల మానవ సంస్థాపనలందును

నీధర్మము సుప్రతిష్ఠితమైనను ప్రభుత్వముల రాజ్యాంగికాభిమాన మీ ధర్మములను మాటు పరిచినది. అనేకత్వమునందు ప్రవృత్తి ఏకత్వము నందు నివృత్తి సృష్టిధర్మము. ఏకత్వానేకత్వ సిద్ధాంతముల సమనిరీక్షణము సకలధర్మముల భావములను గ్రహించుటకు సాధనము. ఏకత్వమునకు బలమును సనేకముల వికాసమునందే సందర్శనీయ మగుచున్నది. ఈభావసిద్ధాంతమును స్థిరపరచుటకు సర్వేశ్వరుడు ఇతరఖండమును సృష్టించినటులు ఇతరవర్షస్థితిని యోచించినపుడు వ్యక్తమగుచున్నది. ఇతరఖండమునందు గల భిన్న భాగములు, భిన్న భాషలు, భిన్న మతములు వికసించుటవలనను భిన్న భాగములకు సంయోగము సులభ సాధ్య మగుచున్నది. భిన్న భాగములు వికసించకపోయినను వికసించి విడిపోయినను భారత మాతకు దుర్బలము గలుగుచున్నది. ఈ రెండు భావములను ననుసంధానము చేయుటయే సాంఘాతిక పాలనమునకు మూలప్రయోజనము.

ఇతరతఖండమునందు గల సకలజాతులకును భారతాభిధానము పరమగౌరవమునకు గౌరణముగ నుండవలయును. ఆంధ్ర కర్ణాట ద్రవిడ వంగ మహారాష్ట్రాద్యభిధానములు గౌరవమునకు సాధనంబులైనను మహాగౌరవమునకు భారతాభిధానము ప్రమాణముగ నుండవలయును. ఆంధ్రవ్యక్తిత్వవికాసము భారతవ్యక్తిత్వ వికాసమున కనుకూలము గాని ప్రతికూలము గాదు. అమెరికా రాజ్యమునందు వాషింగ్టన్ ప్రజలు పికాగొ ప్రజలు వ్యక్తివికాసమును గలిగి యున్నను భిన్న రాష్ట్రముల ప్రజలను సమెరికా పౌరధర్మము బంధించుచు సంయోగబలమును సమకూర్చుచున్నది. జాతి కల మతభాష భేదములు లేని అమెరికా రాజ్యమునందు వ్యక్తులను బంధించుటకు రాజ్యపౌరధర్మ మవసర మైనపుడు జాతి మత భాష భేదములు గల ఇతరతఖండమునందు వ్యక్తిత్వముగల భాగములను బంధించుటకు భారత పౌరధర్మ మవసర మగుచున్నది. భారత పౌరధర్మము విశాలముగను వ్యక్తి భాగముల పౌరధర్మము పరిమితముగనున్నది. పరిమితధర్మమునకు విశాల ధర్మమునకును భేదము రూపమునందు గలదుగాని భావమునందు లేదు. ఆంధ్రవ్యక్తి వికాసమునకును భారతజాతీయవికాసమునకును భేదము భావమునందు లేదు. భారతపౌరధర్మము విశిష్టము. ఆంధ్ర ద్రావిడాది పౌరధర్మము పరిమితము. విశిష్టధర్మము నందు పరిశిష్టధర్మ మిమిడియున్నది విశిష్టధర్మ వికాసమునకు పరిశిష్టధర్మవికాసము సాధనము. ఆంధ్ర ద్రవిడాదుల వ్యక్తివికాసమునందే భారతీయుల వికాసము సాధ్యము. వ్యక్తిత్వముగల ప్రత్యేక భాగములు సంఘములు భారత జాతీయవసరములందు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము నుపసంహరము చేయుట యును భారతజాతీయ ధర్మరక్షణమునకు దోడ్పడుటయును భారత జాతీయభ్యుదయమునకు సాధనము. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల రాజ్య వ్యవహారము లీలోకోత్తరమైన ధర్మమును వేయిముఖముల లోకమునకు వెల్లడి చేయుచున్నవి. వ్యక్తిత్వ వికాసమునకు విశిష్టమైన భారతజాతీయ ధర్మ మెప్పుడును ప్రతిబంధము గా జాలను. ఒక వేళను ప్రతిబంధకమగు సమయములు సంప్రాప్తమైన ప్రత్యేకలాభములను సభిప్రాయములను విసర్జించుటయును సఖలభారత జాతీయధర్మము నారాధించుటయును నాంధ్రవ్యవస్థలమునకును భారతజాతీయత్వ బలమునకును ముఖ్యసాధనముగ నున్నది. వర్తమాన రాజ్యాంగందోషమునందు దట్టి విషమ దశ సంప్రాప్తమైనది. భిన్నాభిప్రాయములు గల యాంధ్రమహాజనులు సంయోగబలమును సమ

కూర్చుటకై భేదాభిప్రాయములను మరచి భారత రాజ్యాంగ సమస్యను నిర్ణయించుటకు బానుకొనుట కర్తవ్యము.

వర్తమాన సంధిసమయమునందు ఆంధ్రుల వ్యక్తి వికాసమునకు ఆంధ్రరాష్ట్రము అత్యంతావసరము. భారతజాతీయవికాసమునకు స్వరాజ్యము అత్యంతావసరము. ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము స్వరాజ్యప్రాప్తికి సాధనము గాని ప్రతికూలము గాదు. ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణమునందు వ్యక్తిత్వవికాసము గోచరమగును. వ్యక్తిత్వ వికాసము సంయోగమునకు సోపానము గాగలదు. వ్యక్తిత్వవికాసమునందే సంయోగమును సాధ్యము భారత జాతీయ స్వాతంత్ర్య స్థాపనమునకై ఇతర జాతుల బలమువలె నాంధ్రుల బలమును వినియోగపడవలసి యున్నది. రాజ్యాంగసంస్కరణములను విమర్శించుటకై అవసర జాతీయమహాసభ రా గల మంగళవారమున బొంబయియందు గూడనున్నది. అవసర జాతీయమహాసభ భారతీయుల యాశయంబును వెల్లిబుచ్చుట కేర్పడిన మహాసంస్థాపన యైయున్నది. ఆంధ్రమహాజనులు మతభేదములను వాటింపకను జాతీయమహాసభ కిధికసంఖ్యాకులుగ బోయి ఆంధ్రవ్యక్తిత్వమును ప్రదర్శించుటయును జాతీయ ధర్మము నారాధించుటయును నవసరమగుచున్నది. ఆంధ్రవ్యక్తిత్వమునకు సాధనంబుగ ప్రజల ప్రబోధమును శిరమునందు భారతజాతీయంగీకారమును సాధనములుగ నున్నవి. దేశాభిమానులందరును వారి ప్రజే శములందు ప్రజల ప్రబోధమునకు నలయు సాధనంబుల నవలంబించి యును జాతీయ మహాదాశయంబులను రక్షించు జాతీయమహాసభను నారాధించియును స్వీయధర్మమును నిర్వహించవలసి యుండురు. ప్రత్యేక స్వతంత్ర రాష్ట్రములు భారత కేంద్రాధికారము సాంఘాతిక పరిపాలనము వర్తమానయుగ రాజ్యాంగ ధర్మములు. ఉత్పన్నమైన పౌర ధర్మస్థాపనమున కీ సిద్ధాంతములై మూలబీజములు. ఆంధ్రులు కేవలము వాక్పూరితమునై కాకను కార్యపూరితమును గూడ ప్రదర్శించి అవసరజాతీయమహాసభయందు వారి సంకల్పములను జాతీయశయములను బడయుటకై యథాశక్తిని బాటుపడి స్వీయధర్మమును కరమోక్షాహముతో నిర్వహించుదురు గాత!

కస్తూరిరంగయ్యంగారు

—:—:—

మద్రాసు మహాజనసభ, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము, స్వరాజ్యసమితి, రాజధానిసంఘము, ఆంధ్రప్రజాసంఘముల వారు, హిందూపత్రికాధిపతి యగు యన్. కస్తూరిరంగయ్యంగారికి, యుద్ధరంగమునకు వెడలు సందర్శమున, వారి గౌరవార్థమై రేకటిడినమున దొక విజ్ఞాపనమును సమర్పించెద రని ప్రచురింపబడినది. కస్తూరిరంగయ్యంగారికి గౌరవము బడయుట కెంతయు సాత్రులనుటకు సందియము లేదు. మద్రాసు రాజధానియందు రాజకీయభావవ్యాపనమునకు హిందూపత్రిక లోడ్డుడినంతగ మరయొకపత్రిక లోడ్డుడినదని చెప్పటకు ఏ యుండదు. కీర్తి కేళులగు జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు సంపాదకులుగ నున్న కాలములో హిందూపత్రిక దేశమందలి భారతీయ పత్రికలలో నగ్రగణ్యత పహించెను. కస్తూరిరంగయ్యంగారు హిందూపత్రికా సంపాదకత్వమును వహించిన నాటినుండియు, పత్రికయొక్క యుపయోగము నింకను నభివృద్ధి కావించి రని, చదువరులకు దెలిసియే యున్నది. వీరు జాతీయ

వాడులే తమ యభిప్రాయములను నిర్భయము గను, సహేతుకముగను, సంపాదకీయవ్యాసము లతో దెలిపి, జాతీయ ప్రబోధము గావించు చున్నారు. అధికారవర్గపులోపములను జూపుటలో గాని, సందిగ్ధ సమయములందు ప్రజల విధ్యుక్తమును గూర్చి నివేదించుటలో గాని, నాయకులెవరయినను వెనుకంజవైచునపుడు మందలించుటలో గాని, వీరు వెనుదీయరు. కాని ఎల్ల సమయములందును విమర్శనయందు బౌద్ధిత్వమును మేరమీరిత ప్రవర్తించుచుందురు. హిందూపత్రిక భారతీయులచే నడుపబడు ఆంగ్లేయకృత్రికలయందుగ్గస్థానము వహించుచున్న దనుట తేటతెల్లము. జాతీయ ప్రబోధమునకై యంతగ శ్రమ దీసికొనుచున్న కన్యూరింగయ్యంగారిని కారవించుట స్వాతంత్ర్యభావములను కారవించుటయే యని చెప్పవచ్చును. వీరిని యుద్ధరంగమును వీక్షించుటకై, ప్రభుత్వమువారు గొప్పబూజులు, ఎంతయు శ్లాఘాపాత్రము. శ్రీచిరంగమునందు, మిత్రమండలివారద్భుతమగు విజయముల బడయుచున్నారు. కన్యూరింగయ్యంగారట్టి ప్రదేశమును స్వయముగ వీక్షించి, యుద్ధప్రక్రమమును కనులకు గట్టినటుల వర్ణింపగలరు. హిందూదేశ రాజకీయనాతావరణమునందు సందిగ్ధసమయ మేర్పడిన యిక్కాలమున, కన్యూరింగయ్యంగారి వంటి జాతీయవాది హిందూదేశములో లేకుండుట కొంగతయే యయినను, సంస్కరణములు చచ్చింపబడు సమయమున ఆంగ్లేయమునందు వారుండగలుగుట హిందూదేశాభ్యుదయమునకు లాభకరమనియే మా యభిప్రాయము. కన్యూరింగయ్యంగారి వయన మీతిగుణమునం దన్ని విధములను ప్రయోజనకరముగ నుండు గాక యనియు వారు త్వరలో స్వదేశమునకు సురక్షితముగ తిరిగి వచ్చెదరు గాక యనియు కోరుచున్నారము.

ముద్రాయంత్రణశాసనము

ఈ శాసనమునుగూర్చి యోచించుటకు బొంబాయి నగరమునం దీ నెల 30 వ తేదీన, సమావేశ మొకటి గూడునని ప్రకటించబడినది. ఈ సమావేశము యొక్క ప్రాముఖ్యమును గూర్చి విశేషముగ ప్రాయ నవసరములేదు. ముద్రాయంత్రముల శాసనము, మానవుల ప్రాథమిక స్వత్వమును అభిప్రాయప్రకటనమునకు భంగకరముగ నుపయోగపడుచున్నది. ఎట్టి వ్రాతలనైనను ఈ శాసనముక్రిందకు దీసికొనిరావచ్చును. ఈ శాసనముపై న్యాయస్థానముల కెట్టి యధికారము లేదు. పత్రికాధిపతులు దేశీయాభిప్రాయములను దెలుపుటకు, అవదినమును వెరపుతో నుండవలసి వచ్చుచున్నది. మాంటెగూగారి సంస్కరణములయం ధయినను, ఇట్టి శాసనములను గావించకుండ నాటంకపరచుటకు ప్రజల కధికారము గాన్పించదు. అట్టితరీ, ఈ నిరంకుశ శాసనమును రద్దుగావించుట కెట్టి ప్రయత్నములను కావించవలయునో, స్వాతంత్ర్యప్రియు లెల్లరును యోచించుట ధర్మము. పత్రికాధిపతులును, ముద్రాయంత్రణాధికారులును, నితర స్వాతంత్ర్యనిరతులును బొంబాయియందు జరిగెడి సమావేశమునకు వెడలి, అవసరమగు కార్యక్రమ మేర్పరచి, కృషి నెత్తెదరుగాక!

అవసర కృష్ణామండలపథ

ఈ సభ 24-8-18వ తేదీన బందరు నందు కారవనియులగు రావుబహదూరు మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారి యాధిపత్యము క్రింద జరుగునని ఇదివరకు ప్రకటించి యుంటిమి. ఈ

సభయందు రాజ్యాంగసంస్కరణవివేదిక చర్చింపబడును. ఈ సభ చాల ముఖ్యమయిన దగుటచే, మండలవాసు లెల్లరును వివిధగ వెడలి సభను జయప్రదముగ జరుపుట ధర్మము. ప్రతినిధులు తమ నిజాభిప్రాయములను వెల్లబెట్టి తమ విధ్యుక్తమును నెరవేర్చెదరుగాక!

ఆంధ్ర మ్యునిసిపాలిటీలు

ఏలూరు, తెనాలి, ఆదోని మ్యునిసిపాలిటీలు 1917-18 సంవత్సర నివేదికమును మా కార్యాలయము చేరినవి. ఏలూరు పురపాలకసంఘము తృప్తికరముగ కృషిసజవులయ్యదని చెప్పవచ్చును. రూ. 2,66,801-18-10 లు నగరాభివృద్ధికై కృషి పరుపబడినవి. సందులను వీధులను బాగుచేయుటకు చాల ధన వ్యయమైనది. ఈ సంఘమువారి యాజమాన్యమున 15 ప్రాథమిక విద్యాపాఠశాలలును, 3 బాలికాపాఠశాలలును గలవు. ఇందు 1959 మంది బాలురును, 1365 మంది బాలికలును గలరు. వీరి సంఖ్య దినదినాభివృద్ధి గాంచుచుండుట ప్రశంసనీయము. వంగ నూడెములో నెంకపంచపాఠశాలయు నిర్మింపబడుచున్నది. ఏలూరునందు నరసరావుపేటసంఖ్య హెచ్చినది. ఇందులకు కలరా వ్యాధివ్యాధులే కారణము లని నివేదికము నడుపుచున్నది. పట్టణము మిగుల వికారవంతము గావించబడి తన్మూలమున పారిశుధ్యము పెంపొందింపబడినది గాని యీదానిపై సంతృప్తముగ తొలగకలరు. కావుననే అపరిశుద్ధస్థితియందున్న తూర్పుపేటను సంఘమువారి కశము చేసికొనటకును గజనలివారి పేటలోని ప్రదేశములో మ్యునిసిపలమార్కెటు నిర్మించుటకును సంఘము వారు తీర్మానించినది. నీటిని వడపోయటకు కలయు నుపకరణములు కట్టించుటచే, నిప్పుడు పట్టణమునకు వలయు పరిశుద్ధజలము లభింపక పోవుటయే అందలి ఆనారోగ్యమునకు కారణము కానోవు. ఈ స్థితిగతులను తొలగించుట త్వరపరము.

తెనాలి పురపాలక సంఘపు టార్గెట్ నీటి సరఫరాపై ముగ నెట్టు తోచుటలేదు. కలరా, వ్యాధివ్యాధులు వ్యాపించియున్నవి. మరణముల సంఖ్య హెచ్చినది. పురపారిశుద్ధ్యాభివృద్ధికి విశేష ధనసహాయము కావలసి యున్నది. ఈ పట్టణమున నూతనముగ నిర్మితము కానన్న లైడ్లకాలకు 80,000 రూపాయలు మరొప్పు చేయబడినది. అందు ప్రభుత్వము వారు సకమును, జిల్లాబోర్డువారు 20000 రూపాయలను ఒసంగెదమని వాదన మొనరించుచున్నారు. ఈ పట్టణమున 30 పాఠశాల లున్నవి. అందు 3 బాలికలకొక కేంద్రమువలె నని గత వత్సరమున నన్న యొక పాఠశాల నామమాత్రముగను విచారదాయకము. కాని, మ్యునిసిపల సంఘ యాజమాన్యమునన్న 7 ప్రాథమికవిద్యాపాఠశాలలో 327 గురు బాలురును 158 మంది బాలికలును గలరు.

ఆదోనిపురమున 1917-18 సంవత్సరములో స్థానికవ్యాధి ప్రబలముగ వ్యాపించినది. 1231 మంది మరణించిరి. ఇందు మూలమున 4 మానవులవరకు జవలూ పట్టణమును వదలిపోవలసి వచ్చినది. తగిన మరణికాలుగలు తరహావుటచే నీరు అనేకస్థలములయందు నిలిచి ఆనారోగ్యమునకు ముఖ్యకారణ పడుచున్నది. కావున నీలోపమును సత్వరముగ తొలగించుట త్వరపరము. పురపాలకసంఘము వారి యాజమాన్యమున నన్న 11 ప్రాథమికపాఠశాలలును నూతనముగ నిర్మింపబడిన రెండు పాఠశాలలును బాగుగనే కృషిసజవులయ్యదని నివేదికమున దెలుపబడినది. స్థానికవ్యాధి మూలమున వీరివని కంత రామును కలిగినది. మొత్తముమీద నీ పురపాలకసంఘము లన్నియు తృప్తికరముగనే కృషి సజవులయ్యదని చెప్పవచ్చును.

ఒక పాశ్చాత్య శ్రీ ఆత్మహత్య చేసుకొనుట:— కలకత్తాలో వాటర్నూపిథిలో డబ్బూ-బి-హంతును భార్యయు నివసించుచుండిరి. వారి వివాహమై 19 ఏండ్లైనది. ఆమెకు 44 ఏండ్లుండును. వారి కొక కుమారుడు కలిగినాడు. అతడు ఇంగ్లాండులో చదువుచున్నాడు. 18 వ తేదీని 6 గలు 10-80 గంటల వేళ మాంతు వెలుపలకు వెళ్లుటకు బోపిని వెట్టుకొనబోవునంతలో భోజనగృహమునుండి అతని భార్య బిగ్గరగా నేమో నడిచెను. వెంటనే పిస్తోలచువపుడు వివరినది. ఆతడ చటికిపోయి ఖాడగా నామె వైతన్యము లేకుండ క్రిందబడి యుండెను. నోట వెంట రక్తము కారుచుండెను. ప్రక్కను 5 నాళముల పిస్తోలుండెను. తలకు వెంక భాగమునకుండు దూర న రంధ్రము కనబడినది. పోలీసుసభకు పోతు చేసి ప్రాణము పోయినదని ధృవపరచెను.

వృత్తాంతములు

ఒకవిందు:—దొరకనమవారు కోరిన ప్రకారము హిందూపత్రికసంపాదకు లగు ఎన్. కన్యూరింగయ్యంగారు ఇంగ్లాండుకు బయలు వెడలుటకు బూర్వము ఈ నెల 28-వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు మునుపెనిలియను లో నోకివిందు జరుగును.

మె:పా:టేమియా:—మె:పా:టేమియాలో మార్చెమి యును లేదు.

శిష్టాచపు కాయల దొంగతనము:—కొలంబోలో ఆర్యుగ మనువాడొకడు ఓడగరకులను నిలువతేయు గృహము నుండి 4 శిష్టాచపు కాయలను దొంగిలించినందున 10 రూ.లు జుల్మానా విధింపబడినది.

అహార పదార్థములు ఎండుగడ్డి:—ఈ నెల 21 వ తేదీని సర్ బెంజెతుకు రాబర్బుసకు గారు వాగపురమున సభను ప్రారంభించిరి. సర్ వ్రాడు హిలు గారు యుద్ధ స్థితిని వివరించిరి. యుద్ధమునకు తోడు ఆనావృష్టికూడ కలుగుటచే నీసభ చేయవలసి వచ్చినది.

వింతచావు:—హైదరాబాదులో నోక గుజరాతీనాటక సంఘమువారు నాటకములను ప్రదర్శించుచుండిరి. ఆసంఘములోని యొకని భార్య వాడిగల కత్తితో ఉట్టిపాయలను కోయుచుండగా నామెకు మూర్ఛవచ్చి పడిపోవుటలో కత్తి కంతమునకు తగిలి కంఠము తెగిపోయి ఆమెచనిపోయినది.

సమారంభ పటేలుగారు:—బొంబాయిలోని 10 మంది రాజ్యాంగ కోవిదులును ఇండియా చుట్రి రాజప్రతినిధిగార్లకు పంపిన నిజ్జిప్టిని గొప్పటేలుగారు చదువకుండ కావలెనని చంద్రావర్మగారి నడిగి సంతకముచేసినది సమారంభగారు నుడివిన దసత్యమని గొప్పటేలుగారు ప్రకటించిరి.

విజయములైన బ్రిటిషు సేనలు:—అల్టర్నసేయెద్ద జరిగిన యుద్ధము మొదట ఆసుకొనిన దానికంటె ఎక్కువ బయకీర్తముగా నుండెను. ఇద్దలు అశ్రీపరులతోగూడ 669 మందిని ఖయదీలుగా పట్టుకొంటిమి. వారిలో వెక్కుమంది పోలీసులు మిగిలినవారు విడిరమైన పాక్షములు నయి యున్నారు. చెంతనున్న ప్రదేశములయందు మాద్యస్థికి గోచరమగు లాగున అగుట్ట ప్రదేశములయందు మాన్యస్థియు గావించుకొంటిమి.

ఇద్దలు భార్యలను వివాహము చేసికొనుట:—కొలంబోలో ఎం. డి. రాడ్రిగో అనునతనిపై నోక కేసు చేయబడినది. తా'నియెవరు భార్యలను వివాహముచేసికొనినట్లును కేసు భావము ప్రకారము పరాయశ్రీని తాను ఎత్తుకువచ్చి ఆమెతోగాపురము చేయలేనట్లును వాడు మేజిస్ట్రేటుగారితో జమై ను కాని ఇదివరకె జిల్లాజడ్జిగారు వానికి ఈ విషయములో 2 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధించియుండినందున మేజిస్ట్రేటు గారి కేసు క్రధతో విచారణచేయుట మానిరి.

నవుకరీ చేయుట కంగీకరించు మంతుట:—హంకాంగులోగరిజాత్రై 18-వ తేదీని ఒకవింతకథ గను. మంచి ఆరోగ్యముండుండి శరీరదార్ధ్యము కలిగిన 49 గురు చీశావారు పోలీసుస్టేషను కెదురుగ వరుసగ నిలచెట్టుబడినది. వారిలో నొక్కొక్కనికి 5 డోల్లర్లవంతున పోలీసువాడు పంచివెట్టిరి. వారందరును కూలిసాలిపనులు మొదలగువానిని చేయుట నిరాకరించినందున వారిని పోలీసువాడు వారిస్వదేశమునకు బంపి చేయకీర్త్యానించి దాంవ్యములకు గాను 5 డోల్లర్లవంతున పంచివెట్టిరి.

యుద్ధపత్రముల విక్రయము:—ఈ నెల 20-వ తేదీనబకు భ్యాంకులలోను దొరకనమువారి కచేరీలలోను 28,72,81,800 విలువగల యుద్ధపత్రములు విక్రయింపబడినవి. బంగారము రు 11,38,85,100 బొంబాయి 8,11,05,100 సంయుక్త రాష్ట్రములు 1,98,25,100 పంజాబు 1,87,04,200 చెన్నపురి 1,84,42,800 బర్మా 1,10,32,600 మధ్య రాష్ట్రములు 33,92,000 వీహారు-ఒరిస్సా 34,67,800 అస్సాము 4,43,000 చిన్నచిన్న రాజ్యములు 89,92,500 హైదరాబాదు 50,00,000 బలోదారాజ్యము 30,00,000.

రెండవ యుద్ధమునకు

(1197)

దరఖాస్తు లిఖిత వేక్షితములు.

ఈ యుద్ధము నూటికి నొకవొప్పన ఈయబడును. పృథ్విపన్ను లేదు. ఈ యుద్ధమునకు వ్రతములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో నూటికి నూరురూపాయ లీయబడును. 1925 సం॥లో 100-కి 108 రూ॥ను, 1928లో 100-కి 105 రూ॥యలను వ్రతములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మియ్యబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సాముదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చివరి మీ పేరువాసి కంపుడు.

దరఖాస్తు నమూనా.

మదరాసు జ్యూరీవారికి,..... 1918.

శ్రీ శాంతి,

అయ్యా, ఇందులో .....రూపాయలచెక్కున లేక రొక్కమున కంపుచున్నాను. దీనికోసం యుద్ధమునకువ్రతమును (సామీపరీసోటు *) పోలిదాని నిప్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సామును ఏ సంవత్సరములో సాముకావలయునో ఆ సంవత్సర మందేనిచ్చి తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు. * 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసు చేయబడును. 1928లో ఇవ్వబడును. ఇట్లు విశ్వసనీయుడు. పేరు.....చిటానము..... (స్వప్రయోగ ప్రాయశ్చయం.)

సామూహిక సంఘము

(రెండవ జనీ.)

(ప్రాయ)

పరామరంగము.

లండను, ఆగస్టు 19:— (మధ్యా. 4-45) పరామ వారిట్లు ప్రకటించిరి:—రాత్రియందు ఆరువందల టన్నులను దక్షిణమునను తీవ్రమగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. రోయికిపశ్చిమమున నిన్నటిదినము 400మంది తైలను పట్టుకొంటిమి. నిన్నటిసాయంత్రము ఆయిన్ ఎయినీసులకు నడుమను మనసేనలు కారలుపొందు, పొంటెనాయి అనుస్థానములకు నడుమను మనపంక్తిని చక్కబెట్టుకొని మొత్తముమీద రెండు కిలోమీటరుల దూరము పురోగమము సలిపిరి. వాంసోయలకు పశ్చిమమున నున్న పీఠభూమిని కళశలయకొని ఆడిగికోరు లోయ దక్షిణభాగమున ప్రవేశించితిమి. నోవియక్ వింగర్ అనుస్థానము మనకళయ్యెను. 1700 మంది తైలను గూడ పట్టుకొంటిమి. ఇందు ఇద్దఱు స్వస్థసేనాధిపతులును గలరు. వైయద్ధమునందు జనరలు మాంజుగారి 10వ దళము పాల్గొనెనని రూటరుకు తెలియబడినది. యుద్ధముజరిగినది లాసిగ్ని కొండకును, సాయువశ్చకును నడుమను. సాయువశ్చ కళతల ఎయిన్ నదివైపున జర్మనపంక్తులను మనసేనలు చుట్ట వేయుస్థితి గలిగెను.

వేటోక విజయము

లండను, ఆగస్టు 19:—(రాత్రి 9-35) రోయిపురమునందలి రైలువే వేవను మనవశమైనది.

మాన్సిన్సు విజయము

లండను, ఆగస్టు 19:— (రాత్రి 9-45) మాన్సిన్సుగారి యుద్ధము తృప్తికరముగ జరిగి కోరిన ఫలములన్నియు గలిగినవి. దక్షిణమునుండి ఆయిన్ నదిమీదనున్న స్థానములకన్నిటికిని మూలస్థానముగనందు. ఉన్నత ప్రదేశములందు జనరలు మాన్సిన్సుగారి యధీనమున నున్నది. ఎయిన్ వైపుననున్న శత్రుస్థానముల కింకములముగ ఉపద్రవస్థితి గలుగుచున్నది. ఎయిన్ ఆయిన్ నదులకు నడుమను పరామ వారి సేనాగ్రము పురోగమము సలిపినను శత్రువులకు విషమస్థితి గలుగును. శత్రువు లీస్థితిని గమనించి స్థానికములగు ప్రతియద్ధములను సమైక్యమునను. పరామవారి పురోగమము పొగుచున్నది. లాసిగ్ని మాన్సిన్సుకు ఆయిన్ నదికిని నడుమను యుద్ధము జరుగుచున్నది. రేడికోరు నీ వైపున 1½ మైలు దూరమున నున్న రెహా మెర్ పురము పరామవారి వశమైనది. ఇందుములమున పరామవారు 1½ మైలు పురోగమము సలిపిరి.

శత్రువుల ప్రతియద్ధము.

లండను, ఆగస్టు 19:— (రాత్రి 11-45) గర్డల్స్ పేగుగారు నేటి రాత్రి యిట్లు ప్రకటించిరి:—నేటి యుద్ధము శత్రువులు లీహాన్సు పారల్లియకు స్థానములకు నడుమను తీవ్రముగ ప్రతియద్ధము సలిపి రెండుప్రదేశములందు మనపంక్తిని ప్రవేశించిరి గాని మన ప్రతియద్ధములను వారిని తరిమివేసి స్థానములను మఱల స్వేచ్ఛుచుకొంటిమి. శత్రువులకు విశేషమైన గలిగించి కొంతమంది తైలను పట్టుకొంటిమి. మెర్సిల్లీరంగమునందు మన పురోగమము మింకను జరిగి 10 వేల గజముల సేనాముఖమున ముందుకువచ్చి మెర్సిల్లీపురము నాక్రమించుకొని మెర్సిల్లీపురమునుండి పారడిననుండి రెన్ పురుస్సెకల్వెన్ ఆరు చోటికి బోవు కోడ్డుకువేరితిమి. తీవ్ర యుద్ధమునందు ముగిరంగులకు తైలను పట్టుకొంటిమి. గట్టర్స్ వీన్ ప్రాంతమునందు మనము పట్టుకొనిన ఖయిలీసంఖ్య 876. ఇందు 18 మంది నైసికోద్యోగులను గలరు. కొన్ని విమానములను నేలగుల్చితిమి. బ్రిటిషువారి విమాన మొక్కటి కనబడుటలేదు. రాత్రిపూటను పగటియందును 16 టన్నుల బొంబులను వేసితిమి.

విమానరంగము.

లండను, ఆగస్టు 19:—(11-45 రాత్రి) 18వ తేది రాత్రిని 19 వ తేదీని మేము విమానాలయలులను, విమానములు దిగు స్థానములను, ఇతరస్థానములను, బొంబులతోను, మరఫిరంగులతోను మట్టడించితిమియు, మన విమాన మొక్కటి తిరిగి రా లేదనియు వాయుమంత్రివర్గమువారు ప్రకటించిరి.

నూతనయుద్ధము.

లండను, ఆగస్టు 20:— పరామరంగమునుండి రూటరు విలేజుకి యిట్లు నిన్నటిదినము తంలివార్చినచెప్పెను:—జనరలు మాంజుగారు స్వల్పమగు ఫిరంగియుద్ధమునలసి తీవ్రయుద్ధము నారంభించి. మఱల ఆకిస్మిక్ముగ శత్రువులవై బడెను. శత్రువుల చెంత నిజవసేనలు లేవు. పంక్తియో బలహీనముగ నుండెను. వాంస్పెలునుండి నోవియక్ లింకరుకు ఆగ్నేయమున వనములలో దట్టముగనున్న లోయకరుగుననున్న ఉన్నత ప్రదేశము నాక్రమించుకొంటిమి. వాంస్పెలకు ఆగ్నేయముగ నున్న లోయగుండ ఎక్కువతేలియకుండ శత్రువులు నిలువసేనలను దెచ్చుచుండిరి. లోయ కలువై పునశ్చు పీఠభూమికి వెనుకనుండు పంక్తిదగ్గర అన్ని స్థానములనుండియు శత్రువులు తమ సేనలను తీసివేయవలసివచ్చెను.

విమానముల దాడి.

లండను, ఆగస్టు 19:—18-19 తేదీలలో రాత్రివిమానములు వెక్కువగావలన బొంబులను వదిలి మరలించె నని విమానదళమువారు తెలిపిరి.

బ్రిటిషువారి పురోగమము.

లండను, ఆగస్టు 19:— శత్రుదళమునకు శత్రువులు లిహాన్సు పారల్లియకు నడుమ ఒక మైలు రంగమున తలపడి రెండు చోట్ల మూస్థానములను చీల్చుకొనిరి. మేము మరల తలపడి వారిని పూర్తిగా తరిమితిమి. మేము చాలమందిని వాతముచేసి కొందరిని పట్టుకొంటిమి. మెర్సిల్లీరంగమున మేము పురోగమమును సాగించితిమి. 10 వేల గజముల రంగమున మేము చాలమందిని పోలితిమి మేము మెర్సిల్లీనిచేరి ఆటనుండి పారడిను మొదలు లెనుపురసేకు కనుమార్గమున చేరితిమి. మేము కొన్ని స్థానములను కొందరిని పట్టుకొంటిమి. గట్టరుస్ వీన్ ప్రాంతమున 18 గు రుద్యోగులను 658 గురును పట్టుకొనబడిరి. పగలును రాత్రియును 16 టన్నుల బొంబులను వదిలితి మని మన్నలు పేగుగారు ప్రకటించిరి.

పరామవారి పురోగమము

లండను, ఆగస్టు 19:— ఆరువందల టన్నులను దక్షిణమునను విపరీతముగ ఫిరంగులు కాలవడినవి. నిన్నటిదినమున రోయికి పశ్చిమమున 400 మంది సేనాయులను పట్టుకొంటిమి. నిన్నటిదినము సాయంత్రము 6 గంటలకు ఆయిన్ ఎయినీలకు మధ్య ప్రదేశముల కోడ్డునుపొంటు, పొంటెనోయి మధ్య 15 కిలోమీటరుల వరకు సర్దుబాటుచేసి కొని మాసేనాయులు మొత్తముమీద రెండు కిలోమీటరులను పురోగమము చేసిరి. వంసోయలకు పశ్చిమముననున్న ప్రదేశములక్రమించుకొని నోవిన్ నిర్మిప్రదేశమును 1700 మంది సేనాయులను యిరువురు సేనానాయకులను ఖయిలీలగా పట్టుకొని ఆడిగికోర్డు దక్షిణభాగమున చేరితిమి. అని పరామవారు ప్రకటించిరి.

పట్టుబడిన స్థానముల ప్రాయశ్చయము.

వైన నుదహరించబడిన పోరాటములో పోట్లాడినది జనరలు చుగిశ్చయొక్క 10 వ సేనయని రూటరు తెలుపుచున్నాడు. లాసిగ్ని నీడ్లికిని సాయువశ్చకును మధ్యనున్న ప్రదేశమున పోరాటము జరిగినది. సాయువశ్చకు వైన ఆయిన్ యొద్దను జర్మను సేనలకు తలపడుటకు యత్నించుట నుండే గాని ప్రాయశ్చయము గలది.

శత్రువుల తిరోగమము.

లండను, ఆగస్టు 19:— హిలుబర్నుకు శత్రువున నుండి ఆల్బర్టునకు దక్షిణమువరకు జర్మనులు నెమ్మదిగా మరుసగా తిరోగమము చేయుచున్నారు. మ్యూర్స్ బ్యూలోయలో నదికిరైవైపులకు కిరగనానాయతో శత్రువుతో పోరాటము సలిపి దక్షిణవైపునకు పురోగమము చేయుటకులన శత్రువులు వెనుకకు మరలుటకు కారణము శిథిలములు లోపున స్థానము నభివృద్ధి చేసికొనుట కియును, సేనాముఖమున తగ్గించి యింతకంటె ఎక్కువదను మూలమైన ప్రదేశమును పట్టుకొనుటకై మనుష్యబలమును నిలువజేసి కొనుటకనియు పట్టుబడినవారు చెప్పచున్నారు. ఎట్లైనను ఉపసంహరణగా ఆరస్కందనమును వదిలివెట్టుటయును, ప్రాంతములో కలిగిన నష్టముల నొప్పుకొనుటయు అనియర్గము. అనిబ్రిటిషు సినిరమునుండి రూటరువిలేజుకు నేటిసాయంత్రము తంత్రివార్త సంపెను.

మిత్రమండలివారు సోముయొద్ద యుద్ధముచేయుట.

జర్మను యత్నములు సరిగాలేకపోవుట.

లండను, ఆగస్టు 19:— మిత్రమండలివారు సాయుస్సరీయొద్ద జరిగిన యుద్ధములో చేసిన ప్రయత్నముకంటె ఎక్కువప్రయత్నము చేయలేని శత్రుపక్షమువారు నమ్ముచున్నమాట వాస్తవము. గనుక సోముయొద్దజరిగిన యుద్ధము జర్మనుల ఉపాయములకు చెల్లాచెదరవేసి వారి తంతులను భగ్నముగావించెను. మిత్రమండలి వారప్పుడే తమ యుద్ధక్షేత్రములను సేవేర్చుకొనిరి. జర్మనులకు అనేకలక్షలు బలవగలిగిన సామూహు నష్టమయ్యి. అచ్చటజరిగిన ముఖ్యరంగులన్నియు గూడ మొదటి మార్చియుద్ధము యీత్రము, నష్టమయ్యె

ముందుగా ముఖ్యమంత్రిగారికి సమర్పించబడుచున్నది. ఈ యాశయములను గూర్చి మాట్లాడుతూ ముఖ్యమంత్రిగారు యాదృశముగా గూడ కలిపియుండల కడపటివిషయము దృఢముగా దని భవించుచున్నది:— "జయవిజయ" ప్రత్యేక తంత్రము.

రాయలైల్వేస్టేషను ముట్టడించుట.

లండను, ఆగస్టు 19:— రాయలైల్వేస్టేషను ముట్టడించుట.

పరామర్శ పురోగమము.

శత్రుస్థానములు భయపెట్టబడుట.

లండను, ఆగస్టు 19:— జనరలు మంగిగారి యాదృశము సంకల్పపూరితముగా ముగిసినదనియు వాటికొకలన్నియు తెరవేసినవియు రూపరతి తెలుసుకొనుచున్నాడు. దక్షిణమునందు ఆయినీలో యొద్ద నున్న ఎత్తు ప్రదేశములందు జనరలు మంగిగారి స్వాధీనమునందుకుకొని ఆయనికి సమీపములో నున్న శత్రుస్థానములను భయపెట్టుచున్నాడు. ఆయికి ఆయిననువకు మధ్యనున్న ప్రదేశము వైపునకు పరామర్శ వారంత మాత్రము పురోగమము చేసినను మిక్కిలి భయంకరమైన బాధలు కలుగగలవు ఏలయునో శత్రువులు యీ ఆసాదమును కనిపెట్టి స్థానికముగా మరల తిలపడిరి లాగింగు నీమాసి పునకును ఆయిననువకు గల మధ్య ప్రదేశమునందు యాదృశము జరుగుచున్నది. పరామర్శ పురోగమము సాగుచున్నది. రైడుకొల్పినకు పట్టుమున 1 1/2 మైళ్లలో నున్న రీమామేలును చుట్టడించిరి. ఇట్లు 1 1/2 మైళ్లు పురోగమము గాంచిరి.

లండను, ఆగస్టు 20:— పరామర్శవారిట్లు ప్రకటించిరి:— మేట్లు ఆయిననువకు నడుమను శత్రువు లెంతటిద్రుమగ ప్రతిఘటించుచున్నను ప్రెస్టియోను పురమును నశింపజేయుకొని పురోగమము సర్ది లాసిగ్నిపట్టించువదిసరములను, చేరితిమి. ఇంకను దక్షిణమున ఫీస్కోరు అడవినుండి విజృంభించితిమి. మనకుదైపు పిండ్లెకా అనుస్థానము నాక్రమించుకొని ఏయి నీకి ఉత్తరమునందు ద్రెస్టింగ్ కోరు దక్షిణదిశనువల వలకు ముందుకు వచ్చితిమి. కారల్ గొంతు పూటెవాయిలకు నడుమను విజయములను పూర్తిచేసికొని మెరియన్ అను స్థానము ను నశింపజేయుకొంటిమి. నిన్నటినుండి పట్టుకొనబడిన ట్రైసిల సంఖ్య 2200. కన్నటినుండి మాడు జర్మనువిమానములు నేల గూల్చబడిన.

జనరలు ముగిసిన సేన.

లండను, ఆగస్టు 20:— ఫిరంగులను కొంతసేపు కాల్చి జనరలు ముగిసిన సేన తలపడిన. శత్రువుల సేన కొద్దిగానుండెను. సమీపమున నిలవనైన లేకుండెను. మే మొక ముఖ్యస్థానము నాక్రమించితిమి. ఆగ్నేయమున సాంపూలునుండి నోవియను విస్తరణకును అడవియొక్కటికలదు ఆ అడవినుండ జర్మనులు రహస్యముగా నేవలను రావించుచుండిరి. ఆ అడవి యిపుడు మిత్రసేనలచే కట్టమొడి. శత్రువు కొంత మొదటివరకు సేనను కప్పకొని దానినంతయు వెంటనే వెనుకకు పంపవలసి యున్నదని పరామర్శ విజయమునుండి నిన్న తంత్రము వచ్చినది.

ఇంగ్లండు

వంటలు.

లండను ఆగస్టు 19:— 1868 వ సంవత్సరము మొదలు ఈ సంవత్సరము వండినంత వంట ఏవంతవరమును వండినందు. పరివాంధ్రు హెచ్చుగా నున్నార గాని పని తెలియనివారు కొందరు మిగిలియున్నారు. ఇంకను అనేక లక్షల యశరముల భూమి సాగుచేయవలసి నది చాలాదెను పీల్చింగు గారు నడిచిరి.

జపాను

పోలీసుస్టేషనును చుట్టుకొనుట.

టోక్యో, ఆగస్టు 20:— బియ్యపు కొట్లన్నియును జపానలో మూసివేయబడిన. బియ్యపుయంత్రకాలను దోచుకొనిన వారిని చెరసాలనుండి వదలించుటకు 2000 మంది ఆయుధములతో పోలీసు స్టేషనును చుట్టుకొనిరి. పోలీసువారు కత్తులను దూసి గుంపును తిరిమిరి. 100 మందిని పట్టుకొనిరి. కలకాజునుండి నేలనువెళ్లెను. బియ్యపుభాగ చాల హెచ్చుటచే శ్రమ పడుచున్న వారి సహాయముకొరకు జపానుచక్రవర్తి 30 లక్షల ఎన్నలనిచ్చెను. మంత్రి వర్గమువారు ప్రత్యేకముగా కోటి ఎన్నలనిచ్చెనరు.

జపానులో కలవరము.

జపాన, ఆగస్టు 14:— బియ్యపుకొరకు జపానులో నిపుడభ్యుధిక్తమగు కలవరము కలిగియున్నది. ప్రతిముఖ్యవగరమునను అల్లులల వడచుటకు నేవలను రావించవలసి వచ్చినది. చాలచోట్ల పైనికులు తుపాకులను కాల్చువలసిన అవసరము గూడ కలిగినది.

యుద్ధలాభములు.

టోక్యో, ఆగస్టు 19:— యుద్ధమువలన నధికమగు లాభమును గడించినవారిని పరగిచ్చుకొనుటకు బియ్యపు భరణ పాచ్చివదను వంకమీద ప్రజలు కలవరముచేయుచున్నార. పోలీసువారు చంద్రోల నుద్యోగవరములను చంద్రుల భరణములకు కాపు కాదుచున్నారు.

అమెరికా

యునైటెడ్ స్టేట్సుకు చెక్కిర

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 19:— ఏర్పాటుప్రకారము డచ్చి వారి భూమి పట్టుకొనుటకు 40 డచ్చివాకులు యునైటెడ్ స్టేట్సుకు చెక్కిరిన, క్విన్సెనును చెచ్చుటకు నిడువబడునని యునైటెడ్ స్టేట్సుకు చెచ్చుచున్నది.

ప్రాన్సులో అమెరికా సేన.

లండను, ఆగస్టు 16:— ఒక్కొక్క దివిజనుకు 45 వేల మందినకును కల 80 అమెరికా దివిజనులు ప్రాన్సుకు వచ్చిన శత్రువుల నోడించగలుగుదురు. జూలై నెలాఖరుకు లక్షల ప్రాన్సు అమెరికా సైనికులు లెక్కకు వచ్చిరి ప్రతి నెలయు 2 1/2 లక్షల మందిని ప్రాన్సుకు పంపుట కేర్పాటుచేయబడినది. నవంబరుకాలమున వాసంఖ్య యింకను హెచ్చుగలదని జనరలు ముగిసినారు నడిచిరి.

అమెరికా కరిత్రములు.

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 19:— దూది, ఇయము, ఉక్కు కలపవలెనలకు ప్రాముఖ్య మొసంగుటకు సంఘమువారు నిరాకరించిరి. ముందు సంవత్సరము మామూలు ఫిరంగుల నిర్మాణమును తగ్గించెద వనిరి. ప్రస్తుతమున్నది యుద్ధము ముగియు వరకును చాలదు.

యూనైటెడ్

రష్యాలో విప్లవముండలి సేన.

అమెర్స్టర్డం, ఆగస్టు 18:— సోవియటు సేన కాసా నును చుట్టడించి ఫిరంగులను కాల్చుచున్నది. ఆంగ్ల పరామర్శ పౌరులను కొందరిని పట్టుకొనిరి. సోవియటు సేన బసిగా వంక కేగి కిరిలోనకా నాక్రమించెను. మాస్కో పెట్రోగ్రాదులలో పట్టుకొని క్రోన సడలుకు పంపిన విప్లవకారులు 1000 మంది లోను 236 గురిని కాల్చి చంపినవీరిని మాస్కోనుండి వార్త వచ్చినది.

శత్రువత్తుమునకు గుట్టములు తగ్గుట.

లండను ఆగస్టు 19:— మనము గుట్టముల బాగ్రత్తగా కాపాడుకొనవలెను. అనివత్త పడినచో తిరిగిదొరకుట దుర్లభము. ఇట్లు బాగ్రత్తగా యుండుట మనకు జయము సంభవించువరకు యుద్ధమును జరుపుటకై అవసరమని మన మనుభూయ బాగుగ గ్రహించవలయును. ఆఫీసుల గుట్టములు నిరాదరణగా పట్టుకొనబడినందున గుట్టములు తగ్గుటవలసి మిక్కిలి ప్రమాదముగా నున్నది. అని జనరలు లండన్ ద్రావు గారు సంతాపపడుచున్నట్లు పట్టుకొనబడిన కాగితములలో తెలిచినది.

అమృతవతి 1154 మనోరంజకమైన నవల. నిర్మాణచంద్రికా గ్రంథముండలియందు బంగారుపతకములను బొందిన కంచనపల్లి కనకమ్మ నిరచితము. దీని కల 1-40 గ్రంథశ్రీ మనోహరము. కథ గమనకతము. భావములు గంభీరములు. చదివి ఆనందించుటకు గోచరది. చిరునామ: ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము 7, తంబుకొట్టిపేటి, జి. జి. మదరాసు.

30 క్రొత్తదశములు వచ్చుట.

లండను, ఆగస్టు 18:— పరామర్శగమునుండి రూపరతి విలేఖరి నిన్నటిదినమున నిట్లుతంత్రము వచ్చెను. ఆయిన నడికి తూర్పున జనరలు ముగిసిన గారు యుద్ధమువారంభించ గనే ఆయిననడికి తూర్పున రిలీకోరు కు త్తరముననున్న లాహి మెలకుండి, రోయిలాసిగ్నిలకు మధ్యనున్న బెస్ రోజన్ అను స్థానమునకు జనరలు హంబర్టు గారు ముట్టడిసాగించిరి. ఇదివరకు జనరలు హంబర్టు జనరలు డెబెన్ జనరలు రాలిన్సు గార్లు సేవలనే పట్టుచును ముట్టడినబడుచున్న శత్రుసేనలకు ఉప ద్రవము దక్షిణముఖమునుండియు కలుగజొచ్చెను. 17, 18 వ తేదీలను యుద్ధమునలిపిన జనరలు ముగిసినగారు తమసేనలను జనరలు హంబర్టు గారి సేనలకు 2 మైళ్ల దూరము లో పలికి వెచ్చెను. రెండు సేనలను కలసి ఒక పంక్తిగా నేర్పడినది కిరువైపులనుండి ఎడమవైపునకుబొయిడిజోజను, వాసిగ్నిలకు నడుమను శత్రువులకు నిజస్థానములను గూర్చి అత్యాచారత గలిగించుచున్నది. శత్రువులు మొండితనముతో ప్రతిఘటించుచున్నారు. ముగిసిన సాంతమునకు జూను ప్రారంభమునను, జర్మనులకుండిన స్థితి మన కిప్పుడు గలిగినది అప్పటికే మనవిలువనేవల వచ్చి ప్రక్కనుండి శత్రువులను ముట్టడించు యుద్ధారంభింపెను శత్రువులనుండి ఊపబెట్టిరి. శత్రువులెప్పుడు తమనిలువ సేవల నుపయోగించుచున్నారు. ఇట్లు నుపయోగించవలసి వచ్చి నందులకు శత్రువు లెంత చికాకుపడుచున్నను స్వరక్షణ సం దృఢమున నిలువసేవల నుపయోగించుకొనుట పరాజయమునకే వారినిచును. శత్రువులకింకను 30 క్రొత్తదశములను 1920 తరగతి గుర్రులు 4 లక్షలమందియు గలరు.

భరతవర్ష రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

మాంటెగ్యుగారి వాక్యము.

లండను, ఆగస్టు 18:— మాంటెగ్యుగారిలో నొకరు మాట్లాడగా భరతవర్ష రాజ్యాంగ సంస్కరణములు బ్రిటిషు వారి వ్యాయభర్తసిద్ధాంతములవై వాధారపడియున్నవి. జర్మనులకున్న అణచవలె నను ఊహ తేదనిచెప్పిరి. ఈ సందర్భమున మాంటెగ్యుగారు బెల్జియము మెసపాటేమియుల తారితర్యములను జెప్పి జర్మనుల యధీనమున బెల్జియము దౌర్జన్యమును క్రొవ్యమును, దైన్యమును, నిర్బంధసైనికశక్తి నశభించుచుం డెనని చెప్పిరి. కాని మెసపాటేమియు యందు బ్రిటిషువారు వ్యవసాయపు నీటియేర్పాట్లు పురాతనపు సంరక్షణ విధానముల నేర్పబడి సత్ప్రభుత్వమును స్థాపించి ప్రజల ఆశయముల ప్రకారమును సంప్రదాయ ప్రకారమునుపాలించుచు సర్వాభివృద్ధికి ఆకాశముల మెసగుచున్నారు. ఇంగులకు ఆరబ్బి ప్రజలు బ్రిటిషు వైనికునికి బ్రిటిషు పాలకునికిని స్వాగత మొసగుచు తురుష్కుల దౌర్జన్యమొత్తుమునకు వారముల దుని ఎన్నుచున్నారు. భరతవర్ష యున బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునందలి ముఖ్య భావమును ఆదియే. ఈ సంస్కరణము యుద్ధ సం దృఢమున నేర్పబడుపడి లీగు వాదమును మాంటెగ్యుగారు నిరాకరించిరి. కాని భరతవర్షమున బ్రిటిషు ప్రభుత్వము కాలక్రమాభివృద్ధి. ముందు విధానమునకు బ్రిటిషు ప్రముఖులందఱు ననుకూలురై యుండిరి. 120 యేండ్లకుండట సర్ తానున్ మనోగా "భరతవర్ష ప్రజలు తమంతట తాము స్వసరిపాలనమును నిర్వహించుకొనగలుగు నంతవిద్యాజ్ఞానమును బడయు కాలమునకు నిరీక్షించుచున్నా నని చెప్పియుండిరి.

మహారాజా వెంటులు

(1912 సం॥ లో స్థాపించబడినది.)

చెన్నపురి రాజధానిలో ముఖ్యమయిన ఇండియన్ హోటలు ఇదియే. నెం. 121 ఆర్ మినియోవీధి, మద్రాసు. (హైకోర్టుకు ఎదురుగా) (1102) ట్రాంజెనుకు అతిసమీపముగానున్న పట్టణమధ్యమందున్నది. ప్రయాణికులకును విద్యార్థులకును విడిసియుండుటకును భోజనోపాయములకును స్వగృహస్థాభ్యులులకును తగు ఏర్పాటున్నది. మిడ్లెలో గదులు ఎల్లెక్కో గిహాపాతములు అసనాదిసౌకర్యములు యున్నవి. గాలి బాగావచ్చును. కాకాదిభోజనము పూట 1-కి రూ॥ 0-4-0. ప్రత్యేకమయిన కాకాదిభోజనము, లేక మాంసాదిభోజనము, ఫలహారములు, అనుభవముగల హిందువులవలన తయార చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనువద్దలిప్రకార వడ్డించబడును. విద్యార్థులకు తక్కువ రేట్లు. ఈ హోటలు బర్మా, సిలీను, యూరోపు, ఇండియా, వగైరాదేశములం దంతటను సంచారముచేసి వచ్చియుండు ఒక అనుభవము గల నాయకుగారి మ్యనేజిమెంటులో యున్నది. చార్జీలు కులభముగా నుండును.

మదరాసు కార్పొరేషను సాధారణ సభ.

నిన్నటి సాయంత్రము 8.30 గంటల వరకు జరిగినది. జే. సి. మోలసి గారి యధ్యక్షత క్రింద కార్పొరేషనువారి సాధారణ సభ జరిగినది. ఈ క్రింద ప్రస్తావనబడిన జే. సి. డి. కె. చాచారియర్ గారు, రావుబహదూరు ఎస్. సి. ర. జగ్గోపాలాచారి యర్ గారు, జి. ఆర్. ఆదికేశవులు వాయదూగారు, ఖాన్ బహదూరు మహమ్మదు అబ్దుల్ కుదుసుబాచా సాహెబులు, రా. బి. జి. సారాయణస్వామి చెట్టి, ఏ. సి. పార్థసారథి వాయదూరు, డి. మారిస్ వహమ్మదు, ఉస్మాన్ సాహెబు బహదూరు ఎస్. వి. గామస్వామి మొదలయారు, హెచ్. డబ్ల్యూ. కాలక్. డి. బి. రామానుజం చెట్టి, ఏ. కే. పవెలు, హెచ్. డబ్ల్యూ. విల్సన్, రావుబహదూరు బి. మోతురప్ప, శ్రీనివాసు కర్నూలు బ్రయగ్, కర్నూలు డి. నోకస్, మా. గార్డెన్ ప్రేజరు, బి. సి. శేషచారి, రా. బి. త్యాగరాజు చెట్టి, జి. శేషచారియారు, బి. వి. దొరస్వామి మొదలయారు, టి. ఎ. తిరప్పాల మొదలయారు గార్లు సభ నలంకరించిరి.

జే. సి. పార్థసారథి వాయదూరు గారు. కార్పొరేషనును ప్రారంభించుటకు పూర్వము వెక్స్టర్ బుక్లములు కార్పొరేషనులో పనిచేసిన జే. సి. పార్థ సారథి వాయదూరు గారి కుటుంబమువారికి తమ సాహాయ్యమునకు ఓక తీర్మానమును అధ్యక్షులు బహుమతిగా ఆదాని నందగును అమోదించిరి.

ప్రత్యేక పనులు. (సెషనులవల్ల)

ప్రత్యేక పనులకు గాను ప్రభుత్వమువారు మంజూరు చేసిన రిలీఫ్ యాక్టులను బుక్లమునకు సంబంధించిన కాగితములను అధ్యక్షులు గభవారి ఎదుటబెట్టిరి. ఈ ఉత్తరపున గల నిబంధనలన్నియు వార్తాపత్రికలయందు ప్రకటింపబడిన వని తెలిపిరి. ప్రభుత్వమువారు బుక్లమునకు ఈయబడుట సమంజసముగనున్నదని అధ్యక్షులు నడువ సభ వారందరూ అంగీకరించిరి. ఇయ్యది ఎల్లరి ఆమోదమున బడినది.

కార్పొరేషన్ మోడల్ స్కూలు

మోడల్ స్కూలును (పాఠశాలలను) కట్టుటకు పుర చాచి సంఘమునకు జెందిన ఏకస్థలములు గలవని కార్పొరేషను ఇంజనీరు తెలియజేసెను. మరియు గొండు పాఠశాలలను కట్టుటకు ఆర్థిక ప్రత్యేకము 20,000 రూపాయలు ప్రత్యేకముగ ఏర్పాటు చేయబడినవియు నివేదించెను. గొండు పాఠశాలలను కట్టించవలయునని శేషచారియారు గారు పాపాదించి దానిని ఉన్నాను సాహెబుగారు బలపరిచిరి. తీర్మానము ఆంగీకృతమాయెను. కట్టుటకు నిశ్చయించిన రెండు పాఠశాలల స్థల నిర్ణయమున గాను ఈ విషయమై సర్వకసంఘమువారి యభిప్రాయమును బడయువరకు వాపుచేయవలసిందిని మారిస్ గారు పాపాదించిరి. ఎక్కువ సంఘమువారికిని పాఠశాల స్థల నిర్ణయమున కెట్టి సంబంధము గలదో తమకు తెలియచేయవలెనని పార్థ సారథి వాయదూరు గారు మారిస్ గారిని ప్రశ్నించిరి.

సర్వకసంఘము వారికి బడికిపోవు పిల్లలు లేని అధ్యక్షులు నడిపిరి. సర్వకసంఘాధ్యక్షులు పిల్లలు ఎందరో పాఠశాలకు పోవువారు గలరని మారిస్ గారు ప్రశ్నిస్తే మోలసిగారి.

అధ్యక్షులు:—స్థల నిర్ణయమునకు సంబంధించిన అధికరణ మునున్న స్థలములను బట్టి మనము పాఠశాలల నెవలనుంచవలయునో యోచించవలసియున్నది.

కడపట తిరుకత్తయ్యగారు హెగ్గొడ్డు దగ్గరనున్న స్థలమును ఒత్తేరపాలియందగ్గర నున్న ప్రదేశములను పాఠశాలల నిర్మిత్తము నిశ్చయించిరి.

వ్యాయామ ప్రదేశములు.

విద్యార్థుల జేమాన్ శ్రమభి దృఢికి నగనమందు వివిధ ప్రదేశములయందు వ్యాయామ ప్రదేశములను ఏర్పరుచుటకు ప్రయత్నింపబడుట సంబంధించినది రంగారాయల వారు, ఒక తీర్మానమును సుపాదించెదమని తెలియజేసిరి. రంగారాయగారు గురుకు నామరాత్రులు. అద్రానంజేసి ఆ విషయమును అప్రత్యేకమునందు లేదని అధ్యక్షులు నడిపిరి. బొర్రకొనులచవుకలలో మొన్న మొన్ననే ఒక వ్యాయామ ప్రదేశము ఏర్పరచబడిన దనియు ఆ వ్యాయామ ప్రదేశము గాని యాజమాన్యమున నున్నదనియు తెలిపిరి. ఈ ప్రదేశమునకు విద్యార్థులు చాలామంది వచ్చుచున్నారనియు దానిని రంగారాయగారు తమతో జేపిరిననియు గూడ నడిపిరి. అయితలు

మగు స్థలము లభించినవానికి వలయు పార్కులు భారు మున్నగు పరికరములను ఎవరైన గ్రామస్థులు సరఫరాచేసిన తాము వ్యాయామము విషయమై శ్రద్ధవహించి వలయు సహాయము తమ జేనెదమని నోహిరక్ గారు తెలిపిననియుగూడ అధ్యక్షులు తెలియజేసిరి. కార్పొరేషనువారు స్థలము నిచ్చెదరనోహిరక్ గారికి తెలియజేసెదనని అధ్యక్షులు నడిపిరి.

ఈ తీర్మాన మంగీకృతమాయెను.

మునిసిపలు ఆహారపదార్థముల దుకాణము

బీదలకువలయు ఆహారపదార్థములను సరఫరా చేయుటకై సాధ్యసాధ్యములను నరయుటకు కార్పొరేషనువారికి సంఘము నేర్పించిరి. దానిని గూర్చి ఇప్పుడు సభలో విమర్శనకు బెచ్చిరి. స్థానిక ప్రజలలో సలహాజేసిన పిమ్మట ఈ సంఘము వారు తమ నివేదికమును తయారుజేసిరి. ప్రస్తుతము ఉత్తర వార్డులవలన 25,000 రూపాయలు వెట్టుబడితో ఒక దుకాణమును వెట్టువలయు నని నిశ్చయించబడినది. సర్వసాధారణముగ అందరకు వలయుపదార్థములను ప్రతిబుధవారము, శని వారమునందు విక్రయించబడును. విక్రయము జరుగునోజూన మని 1-కి రి రూపాయలు విలువగల వస్తువులకుంటే ఎక్కువగ నమ్మునూడదని నిశ్చయించబడినది. వైసజేప్పబడిన విధానము ననుసరించి కార్పొరేషనువారు జరుపుటకు సాధ్యముగా దనియు, వైస నడచారించబడిన 25,000 రూపాయలు చాల వనియు ఉస్మాన్ సాహెబు, సారాయణ చెట్టి గార్లు నడిపిరి.

వస్త్రములను బీదలు హెచ్చుధరలచే చాలబాధపడుచున్నారని రాజగోపాలాచారియారు నడిపిరి. కాబట్టి కార్పొరేషనువారు వీరబాధలను తొలగించుటకు ప్రయత్నము సంపాదించును. ఇతర పురపాలక సంఘములవారెంతయు ఈ విషయమై పాటుపడుచుండ కార్పొరేషనువారు ఎంతమాత్రమువారి వెనుకబడరాదని హెచ్చరించిరి. హెచ్చుధరలనివారకార్థము యుద్ధబత్తెము నిచ్చుచున్నారమని కార్పొరేషను వారు బాధ్యతను తప్పించినారాదు. కొన్ని వేలు ఖర్చు అయినప్పటికిని కార్పొరేషను వారివిషయమై సాహాయ్యంతో పనిచేయవలయును. తిరుబండలములను అసలు కొన్నధరకే విక్రయించవలయు ననియు లాభమునకు ఎంతమాత్రము అమ్మునూడదని తీర్మానించితిమని పవెలుగారి ప్రశ్నకు అధ్యక్షులు బదులొసంగిరి. తాము ఏర్పరచు దుకాణము ప్రత్యేకము బీదల నిమిత్తమే యనియు ఇతరులకు కాదనియు తెలియజేసిరి.

ఈసభ తీర్మానమున సర్ గార్డెన్ ప్రేజరుగారు సాధారణముగ నంగీకరించిరి. దీనికోజుకు 25,000 రూపాయలను ప్రత్యేకముగ ఏర్పరుపవలయునని నడిపిరి. ఈవిషయమున చక్క బట్టుటకు రి గ్లూరు కమిషనరులను గూడ నియోగించవలయు నని గోరి. దీనిని సభవారు బలపరచగ మా. రంగారాయలవారును నల్లగురుస్వామిచెట్టి, సి. శ్రీనివాసా చారియారుగార్లు నియమించబడిరి.

సిటీ మునిసిపలు బిల్లు

ఇదివరలో కార్పొరేషనువారుజేసిన తమ యభిప్రాయమును బిల్లునకు ఇప్పుడు ప్రజేబెట్టుబడిన సిటీమునిసిపలుబిల్లునకు సంబంధములకు గల భేదాభిప్రాయములను సమర్థించుటకును ఈ బిల్లు విషయమై యోచించుటకు ఏర్పరచబడిన సెలక్టు కమిటీవారు సమాజేశమగు లోపుగ దొరతనము వారికి నివేదికమును సమర్పించుటకును ఒక సంఘము నేర్పించిరి. సర్ గార్డెన్ ప్రేజరు రా. బి. రాజగోపాలాచారియారు, సారాయణస్వామి చెట్టి త్యాగరాజు చెట్టి, మా. రంగారాయగారు, యాకూబు హసేను నెయిటు గార్లు, రంగారాయ, పవెలు, ఉస్మాన్ సాహెబు, జేకాచారిగారును కమిటీ సభ్యులుగ నేర్పరుపబడిరి. రాబోవు శనివారము ఉదయము 8 గంటలకు ఈకమిటీవారు సమాజేశమగుదురు.

పరిపాలనానివేదికము.

1918 సం. ఇంట్రంబరు 28-న తేదీ శనివారము సాయంత్రము 8 గంటలకు ప్రత్యేకపు సభ అధ్యక్షులు నూచించిన ప్రకారము సమాజేశమగును.

క్యాంకలోగ్ పీడితులగు పిల్లల

కోజుకు 824-వ గవర్న మెంటు ఉత్తరపున నూచించబడిన బహిరంగపాఠశాలల విషయమై చర్చించిరి. బహిరంగ పాఠశాలలను సెలెక్టుట సాధ్యము యసాధ్యము యని విద్యాశాఖాధికారియొక్కయు కార్పొరేషనువారియొక్కయు వభిప్రాయమునే ప్రభుత్వమువారుగోరిని అధ్యక్షులు నడిపిరి.

అట్టిపాఠశాలల స్థాపించునో కలుగు ప్రయోజనమెట్టి యని త్యాగరాజు చెట్టిగారు ప్రశ్నించిరి. విద్యార్థులు పాఠశాలలను విడిచినపిదప అసాలోగ్యముగ గృహములయందు నివ

సించుచున్నారనియు అందుచే బహిరంగ పాఠశాలలను ప్రయోజన ముండకాలదనియు నూచించిరి. దీనినిగూర్చి ధారా శయగ చర్చించవలసియుండుటచే దీని నిపుడు ఆపుజేయుట సమంజసమని జేకాచారిగారు తెలియజేసిరి.

అట్టి పాఠశాల లేర్పడినవో అని అలవాటు పడుటకు కొంతకాలము పట్టుననియు, తెలివంద్రులు తమపిల్లలను ఈ పాఠశాలలకు బంపుట కళంకదాతుకముగ నెంచుదురనియు, పిల్లలను నిర్బంధముచేసి పంపుటకు పరిస్థితులు ఇంకను అనుకూలముగ లేననియు అధ్యక్షులు నడిపిరి.

ఇట్టి పాఠశాలలను సెలెక్టుట యసాధ్యమనియు కలయునో ప్రస్తుతముం దన్ని పాఠశాలలను మరింత ఆలోగ్యకరముగను మంచి వెలుగునకులవిగను జేయుట త్రు నయనియు సర్ గార్డెన్ ప్రేజరుగారు తెలిపిరి.

కార్పొరేషను మోడల్ స్కూలుల యందుచదువు బాలరు నూటికి 3.24 నుండి ఈరోజునకు లోనైనది తెలుపుచు కార్పొరేషను స్కూలుల నురక్షితము కొరకు వైద్యులచే పిల్లలను చక్కగ పరీక్షింపించ వలయుననియు అధ్యక్షులు తెలియజేసిరి.

రాజగోపాలాచారియారు గారు:— ప్రభుత్వకళాశాలలను పాఠశాలలను గూర్చి మీరేమి చేయుదురని అధ్యక్షుని ప్రశ్నించిరి. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమునం రేల మీరే నుండుగ ఈ పని నిర్వహింపువని కొరవల మనని గూడ యడిగిరి. క్యాంకలోగ్ పీడితులగు బాలరును ఆరోగ్యవంతులగు ఇతర బాలరులతో నూడ కుండగ జేసిన బాగుండునని డి. నోకను గారు నడిపిరి. అనేకమంది కుష్టురోగపు పిల్లలు ఇతర బాలురతో కలిసి కూర్చు నుండ ప్రత్యేకము క్యాంకలోగ్ పీడితులగు వారి నూటకే ఏల యెత్తుకొనవలయు నో తమకు తెలియవచ్చుదని డి. నోకనుగారు నడిపిరి. వాక్రయకే: క్యాంకలోగ్ గము ఎక్కువ ప్రమాదకరముగ నెంచబడియుండ నోవు. కుష్టురోగ మంతగ ప్రాణాపాయముగ నెంచబడక పోవచ్చును. తమకు తెలిసినంతవరకు క్యాంకలోగ్ పీడితులగు బాలరుకు పాఠశాల లేవటకు ప్రత్యేకము లేవని వానించిరి. ఈ కష్టమంతయు తమకుంటుకై పాఠశాలయందు జేర నమ్మ పిల్లలను ముందుగనే పరీక్షించి ఆరోగ్యముగ నున్నవారిజే జేర్చుకొనినవో ఎట్టిసంకట ముండకాలదని నూచించిరి. కొంత వరకు చక్క బరిగిపిదప ప్రత్యేకముగ క్యాంకలోగ్ పీడితులగు బాలరుకు పాఠశాల ఏర్పరుచుట అసాధ్యమని ప్రభుత్వము వారికి తెలుపవలయును. జేకాచారియారు గారు పాపాదించ రామానుజం చెట్టి గారు బలపరిచిరి. కార్పొరేషను మోడల్ పాఠశాలలందు జేర్చుకొనుటకు పూర్వము వైద్యపరీక్షను జేయించి రోగానుమానునన్న బాలరును విస్తరించుట సుమంజసముగనుండు ననియు నూచించిరి. ప్రభుధమమున పరీక్షింపబడినపుడు ఆరోగ్యవంతుడుగ నున్ను కొంతకాలమైనపిదప రోగము కలుగవచ్చును గాన మధ్యవర్ధ్య మరల బాలరును వైద్యులచే పరీక్షింపవలయు నని త్యాగరాజుచెట్టి గారు నూచించిరి.

వీలైనంతవరకు కత్తిరంచనలేక ఎట్టి కొంతయు గల్ల కుండుటకై ప్రయత్నించుచున్నారమని అధ్యక్షులు తెలియజేసిరి. ప్రారంభమండే అనేకవిషయములను మనము నిశ్చయింపవలసియున్నది. తీర్మాన మందలచే అంగీకృతమాయెను.

శకుహోమణిధానము

మ గూర్చి ఈ శాఖాధికారి చదివిన నివేదికసందర్భమున దీనికోజుకు ఇట్టివిని చేయబడుచున్నదని పునమున చాలచుండికిని తెలియదని నడువును ఎల్లరకు తెలియటకై జేకాచారియారును ఆంగ్లమునను ప్రకటింపవలయు నని సారాయణస్వామి చెట్టిగారు కోరిరి. ఈ తీర్మానమును అందఱు నామోదించిరి.

కార్పొరేషను సీలు (మద్ర)

లండను గానున్న హిందూజేతపు వర్తకాధికారి కార్యాలయముతాలాకు తిరుపుటకు అద్దాలిటికిలకును 'హిటుఅఫ్ ఆర్గ్యు' ఆనవాలుగల కార్పొరేషనువారికిని ఉపయోగించవలయునని చేసినప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువును కార్పొరేషను వారుంగీకరించిరి.

నగరపు నీటిసరఫరా

మ గూర్చి జేకాచారియారుగారు రనేక ప్రశ్నలను జేసిరి. దానికి ప్రత్యుత్తరముగ అధ్యక్షులు కొన్ని సమాధానములను చెప్పిరి. వాస్తవముగ గృహోపయోగార్థ మెంతవరకు ఖర్చు అగుచున్నదో దరియాపుట చేయుచున్నారమనియు పురజనుల గృహోపయోగార్థము నిజని తగ్గించుటకును

Lieutenant-General Sir W. R. Marshall, commanding the forces in Mesopotamia, pays a glowing tribute to the Maharatta soldiers in a foreword in the new Bombay Presidency magazine entitled "Recruiter." Says the General: Before the present war it was generally thought that owing to the long period of absolute peace and security the splendid warriors who under the great Shivaji conquered a large part of India had to some degree lost their fighting instinct. To a certain extent this may have been true, but though the desire for fighting may have seemed to disappear the old instincts of the Maharatta race were only lying dormant. When put to test in ordeal battle the Maharatta soldiers proved by the fact that the natural qualities of their race were still to fore. The Maharatta soldier is above all active, hardy, amenable to discipline, a faithful comrade, and a courageous fighter. With such qualities what finer material can be found to make into soldiers to serve the King-Emperor in the cause of righteousness and freedom? There are few finer stories in this war than that of the 118th Maharattas during the earlier part of the campaign in Mesopotamia. During the period the qualities I have mentioned were very distinctly portrayed especially that local comradeship with their British brothers in arms who are now with Mesopotamia Expeditionary Force. I am glad to say that several Maharatta battalions, given the same opportunities, would, I am confident, earn the same glory and show the same qualities as their predecessors. The magazine containing this tribute states that in 1916 forty or fifty recruits per day from the Bombay city were considered good but the number has greatly been increased until in July the total for a month was 1,337, this being the number who were passed by doctors as fit to be enrolled. The magazine in a semi-official publication expresses warm gratitude to those engaged in recruiting and to H. E. the Governor who has toured through the presidency giving encouragement to them and stimulus to their work. It also acknowledges the great help given by the mill owners and others who have co-operated loyally and magnanimously by granting prompt wages to workers who have left their service for King-Emperor.

PROCEEDINGS OF THE SPECIAL ANDHRA PROVINCIAL CONFERENCE.

After the reading of the Presidential address the whole Conference formed itself into a subjects committee.

The Resolution on the Constitutional Reforms as accepted by the Subject Committee is as follows:—

"As the scheme of Constitutional Reforms proposed by H. E. the Viceroy and the Secretary of State is based on the unfounded assumption of the present unfitness of the Indian people for self-government and violates the principle of self-determination and does not even constitute a substantial step towards Responsible Government this conference is constrained to reject it".

Proposed by:—Mr. G. Harisarvottama Rao.

Seconded by:—Mr. Ponaka Pattabhi Rama Reddy.

The Hon'ble Mr. B. N. Sarma moved an amendment to the above proposition to delete the words "constrained to reject" and add the words "is unsatisfactory and unacceptable" without the modifications as will be decided by the conference. The amendment was duly seconded by Dr. Pattabhisitaramiah. A number of speakers including Messrs. Prakasam, Kaleswara Rao, V. Subba Rao, K. C. Varma, Kangiah Naidu, S. K. Gupta, A. L. Narasimham, K. Venkatappaiah, G. Harisarvottama Rao, C. V. Subbaiah, M. Kalidas, V. Lakshminarayana, and Chenchiah, spoke for and against the amendment which was carried by 97 voting for and 76 against.

The President in the open Conference ruled that as the amendment was an entire replacement of the original proposition, the original proposition was declared to have been lost. The Subjects Committee met on Monday morning to discuss the modifications. The following resolution was passed by the subjects committee:—

(1.) "This Conference reaffirms the Congress League scheme providing for the supremacy of the Indian Legislatures in purely domestic concerns.

(2) This Conference is further of opinion that a policy of complete confidence in the capacity, intelligence, ability and loyalty of the Indian people is the only safe policy which can be pursued now alike in the interests of India and the British Empire, and that the Indian people may and should be entrusted with the task of full Self-Government in domestic affairs before the reconstruction of the Empire and complete Responsible Self-Government within the Empire should be guaranteed by statute to be granted within a period of not more than 10 years.

(3) This Conference regrets that the Report lays undue and unnecessary emphasis on the supposed incapacity and inexperience of the electorates which can be formed in this country and on the differences based on religion and caste and that it has failed to realise adequately the ancient civilisation of the people, their shrewdness, intelligence and fitness for self-Government, the essential unity of their fundamental interests and their consciousness thereof.

(4) This Conference is of opinion that should the British Parliament resolve upon retaining partial control over the internal administration of the country, the M. C. Scheme intended for the transitional stage cannot be satisfactory or acceptable without the following modifications therein:—

Government of India.

(a) The Government of India shall have Supreme Legislative Control in respect of the army, navy and other military affairs, foreign relations, including relations with the Native States.

(b) That only where the Government of India differs from the Indian Legislature in respect of the subjects referred to in

Clause (a) namely, Army, Navy and other military affairs, Foreign relations including relations with the Native States the certificated procedure provided in the scheme may be applied thereto. This procedure shall be in operation only during the transition period. The Council of State shall not have exclusive power of legislation under any other conditions.

(c) That the Indian Legislature should have supreme control over the finances of the Government of India, subject in respect of its obligation to provide the money needed for the Army, Nav. and foreign affairs.

(d) The method of finding the revenue needed for the expenditure on army and the allied services shall be within the exclusive competence of the Indian Legislature.

(e) That the functionaries corresponding to the Parliamentary Under Secretaries should be appointed from among the elected members of the Legislative Councils.

(f) That the India Office should be abolished and in the event of its being retained a majority of the members thereof shall be Indians, elected by the Indian Legislatures or from the panel fixed by them.

(g) That one of the Parliamentary under-Secretaries should be an Indian.

(h) That provision should be made for the adequate representation of the Indian interests in Parliament.

(i) That in the interests of the expansion of primary education the expenditure thereof should be made a first charge along with the defence on the revenues of the country.

(j) That provision should be made in the statute for guaranteeing the elementary rights of citizenship, such as freedom of person, and speech including freedom of the right to bear arms, the right to a judicial trial, a writ of Habeas Corpus.

(k.) The free admission of Indians in all branches of the army without distinction and in adequate numbers into its commissioned ranks should be provided for.

(l.) That this conference protests against the proposal to enhance the emoluments of the civil service in as much as the pay, allowances and the pensions of the service, as they are, are the largest known to the world and prohibitively heavy for a country like India.

(m.) That the Indians in all branches of public services shall be not less than half, and this provision should be introduced immediately.

(n.) Not less than half the members of the executive Council in the Government of India shall be Indians nominated by the Governor-General from out of the elected members of the legislatures.

Not less than half of the members of the Council of State shall be elected Non-Official members.

The Provincial Governments.

The Provincial Legislative Council shall legislate in respect of all matters within the jurisdiction of Provincial Government including Law, Justice, and Police but where the Governor is not satisfied with the decision of the Legislative Council in respect of matters relating to Law, Justice and Police, it shall be open to the Government to refer the matter to the Government of India. The Government of India may refer the matter to the Indian Legislature and the ordinary procedure shall follow. Should the Government of India be dissatisfied with the result, it shall be open to the Governor-General to refer the matter to a Committee of Parliament, for which provision shall be made, their decisions shall, subject to their being placed on the table of the Houses of Parliament, be final. Mean-while it shall be competent to the Governor-General to exercise the power of making ordinances.

(b) The Legislative Council of Madras shall consist of not less than 250 members calculated at 5 per million, 4/5 of them being elected, women being competent to vote and represent.

(c) The Provinces should be redistributed on a language basis.

(d) The Legislative Council shall have an elected president and shall have power to make

rules of business and not subject to be vetoed by the Governor.

(e) The Grand Committee procedure should be dropped.

(f) That subject to the allocation of a sum equivalent, to the amount of expenditure incurred in the administration of Law, Justice and Police during the year 1917 and 1918 the Provincial Legislative Council will have complete control over the finances including the budget of the Province.

(g) The Provincial Executive shall consist of a Governor and 4 other members. There shall be 10 members without portfolios and responsibility. Except the member in charge of Law, Justice and Police the others shall be nominated by the Governor from out of the elected members of the Council. The latter shall be responsible to the Legislative Council and their salaries should be placed on the estimates. The former shall be appointed by the Governor and hold office for a fixed term of years.

(h) This Conference is of opinion that the report gravely underestimates the revenue realisable from the Imperial heads and ought not to have proceeded on the budget estimates of revenue of 1917 and 1918 instead of proceeding on the Revised Estimate which show an excess of 12 millions £ over the Budget Estimate, and that no contribution is necessary from the Provinces and in any event the contribution suggested is excessive.

(i) That the distribution of the burden of contribution as between the Provinces is unjust and inequitable and should be based on the principle that each Province should contribute on the basis of its population, on its gross revenue and that during the transitional stage that any monies that may be taken from one province for the benefit of the other in excess of its just share should be by way of loan.

(j) That Madras has already contributed more than 50 crores of Rs. in excess of her share and has been accordingly impoverished and it would be a gross injustice to continue the wrong.

(k) The representation of Provinces, to the Legislative Assembly shall be proportionate to the population and that the proportion of the representatives of the Provinces to the Council of State shall be proportionate to the Provincial contribution to the Imperial Exchequer.

The above resolution was moved by Hon'ble Mr. B. N. Sarma, seconded by Mr. T. Prakasam, and supported by Mr. P. Appiah.

The proposition was put to the vote and passed by a large majority.

The following resolution was carried from the chair. "That this Conference deeply regrets the attitude adopted by some of the Congressmen towards the special Session of the Congress to be held at Bombay and is constrained to strongly disapprove of the conduct of every one who intends to desert the old banner as being absolutely unjustifiable and unpatriotic and at this hour of National crises is of opinion that it is the imperative duty of all our Congressmen to advise and lead their brethren.

The Following Resolutions also were Passed in the Conference.

2. That in any scheme of election which may be devised for this Presidency, provision be made for the adequate representation of all interests.

3. This Conference strongly protests against the use of the Defence of India Act to silence Lok. Tilak, thus prejudicing his case in England by casting on him an unnecessary slur.

The Sedition Committee, 1918.

4. (a) This Conference desires to express its deep disappointment and emphatic disapproval of the recommendations made by the Sedition Committee under the presidency of Mr. Justice Rowlett in their Report recently published.

Deputations to England.

5. (a) This Conference enters its emphatic protest against the arbitrary, unfair and unjust action of the British War Cabinet in

turning back the Home Rule deputations who had started to proceed to England to urge the demands of the Indian National Congress, and demands that the orders cancelling the passports and granting conditional passports be forthwith withdrawn.

(b) This Conference urges that the Indian National Congress at its Special Session do appoint a deputation jointly with the Muslim League and the Home Rule Leagues to proceed to England to place the demands of the Congress and the Muslim League before His Majesty's Government and the British Parliament, in respect of the constitutional reforms now under consideration.

(c) This Conference further demands that full facilities should be given to such deputations, by the granting of passports &c., to proceed to England early and lay the case of India before the British Democracy and Cabinet.

6. This Special Conference emphatically protests against the unjust order of internment against Mr. D. Chenchiah of Nellore District and urges on the Government to cancel that order and set him free.

With a vote of thanks to the chair. The proceedings were brought to a successful close amidst cries of Vandemataram.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Great Britain

Mr. Montagu on Indian Reforms.
British Rule a Blessing to the Arab in Mesopotamia.
German, Turkish and British Methods Compared.

LONDON, August 18. Mr. Montagu interviewed emphasised that the Indian Reforms were based on British ideals of justice and liberty, not on German methods of repression. In this connection he contrasted Belgium and Mesopotamia, Belgium under German domination was suffering cruelty, outrage, humiliation and arbitrary militarism but in Mesopotamia the British had already undertaken irrigation works, protected monuments and established a beneficent form of Government which took careful count of the hopes and prejudices of the people and provided every opportunity for progress on indigenous lines. The result was that the Arab population welcomed the British soldier and administrator as an agency of deliverance from Turkish oppression. That was the spirit animating the British rule in India. Mr. Montagu denied that the present reforms were impelled by the war. On the contrary British administrators had always recognised the progressive character of the British rule in India. As long as a hundred and twenty years ago Sir Thomas Munro announced that he looked forward to the time when the population of India would be sufficiently enlightened to frame and conduct Government for themselves.

Biggest Harvest Since 1868.
Great Britain's fortune.

LONDON, August 20. Sir Charles Fielding, New Director General of Food Production has issued a statement in which he says he believes that the harvest will be the biggest since 1868. Supply of labour is sufficient but there is a surplus of unskilled labour. There has been an enormous sale of tractors recently. We are going, he says, to have many millions more acres under plough.

America

LONDON, August 18. WASHINGTON.—The War Industries board has declined to grant priority to manufacturers of cotton gins for iron, steel and fuel. The Board has agreed substantially to curtail normal production of new guns next year. It is believed that existing plants and equipment with repairs can be made to last until after the war.

American Army Exceeds three millions.
Continuous Drafts to be Sent.

LONDON, August 16. WASHINGTON. General March has informed representatives of military committee that eighty American divisions 45,000 men each should be able successfully to conclude the war. General March said that American army on August 1st exceeded three millions. It had been planned to send a quarter of a million men to France every month and he hoped to increase this number in the spring.

U. S. and Dutch East Indies.

LONDON, August 19. WASHINGTON.—Forty Dutch ships lying in Dutch East Indies are expected to be released as the result of the informal "Modus Vivendi" to bring sugar, tin and quinine to the United States.

Japan

Most Serious Rice Riots

LONDON, August 18. OSAKA, August 14th.—The rice riots are developing into the most serious in the history of Japan. Troops have been called out in nearly every important city and in several places have been compelled to fire on the mob.

LONDON, August 19. TOKIO.—The police are strongly guarding bridges and parks and also residences of Ministers. It is considered that the high prices of rice are only a pretext for venting popular antipathy to war profiteers.

RICE RIOTS IN JAPAN.

Police Station Attacked.
Emperor's Donation for Relief.

OSAKA, August 18. All rice shops are closed. An armed mob of two thousand attacked the police station demanding release of raiders of the rice mill. Last night police dispersed a mob with clubs and a hundred arrests were made. Troops have been sent from Kobe.

LONDON, August 20. TOKIO.—The Emperor has donated three million yen for the relief of the sufferers from the abnormal price of rice. The cabinet will disburse ten million yen for the same purpose.

Russia

Soviet Troops Bombarding Kasan.
British and French Subjects Arrested.

LONDON, August 18. AMSTERDAM.—A message from Moscow received via Berlin states that Soviet troops have surrounded and are bombarding Kasan. A number of British and French subjects have been arrested. Soviet troops advancing on Onga have occupied Kirillovka. Of a thousand counter-revolutionary officers arrested in Moscow and Petrograd and sent to Kronstadt 236 have already been summarily shot.

Western Front

Germans Having 30 Fresh Divisions.

LONDON, August 20. Reuter's correspondent at the French headquarters wiring yesterday says:—Simultaneously with General Mangin's attack east of Oise General Humbert attacked from Le-Hamel right of Oise north of Ribecourt to Bois-Des-Loges midway between Roye and Lassigny. Thus enemy who was hitherto been fronting the west to Generala Humbert's Debeney's and Rabinson's armies is now menaced on the southern flank. General Mangin's two attacks on August 17th and 18th brought his troops at one point to barely two miles from General Humbert's and conjoined attacks by two armies secured a line which advancing on both banks of the river and on our left is causing enemy serious anxiety for his positions between Bois-Des-Loges and Lassigny. German resistance is desperately hard. We have reached the stage corresponding to that of Germans at the end of March and the beginning of June when our reserves began to arrive and restored the advantage of the initiative by successful flank attacks, the enemy is now using his reserves and however he may grudge the necessity of having to waste them in defensive battle which in the end can only be a prelude to the retreat. He still possesses some thirty fresh reserve divisions in addition to 40,000 youngsters of 1,920 Class.

French Progress Continued.

LONDON, August 20.2.5 A.M. The French communiqué says:—Between Matz and Oise we continue to progress, captured Premieres notwithstanding desperate resistance and reached the western outskirts of Lassigny. Further south we succeeded in debouching from Phisecourt woods. On our right we captured Pimprez and pushed as far as southern outskirts of Drelincourt, north of the Aisne. Completing our success between Carlepont and Fontenoy we captured the village of Mereain. A number of prisoners we have taken in this region since yesterday reached 2200. Three German aeroplanes were brought down yesterday.

Enemy Surprised by General Mangin's Attack.

LONDON, August 20. Reuter's correspondent at the French headquarters wiring yesterday says:—General Mangin's attack was made after a short artillery preparation. The enemy was again surprised. He was holding his line weakly without reserves within call. We gained useful ground overlooking a deep wooded ravine running southeast from Nampool to Nouvion-Vinere by which Germans have been bringing up troops unobserved. Enemy must now withdraw all but his immediate fighting line behind the Plateau on his side of the valley.

French Line Advanced.
Enemy Position Threatened.

LONDON, August 19.—9.45 P.M. Reuter learns that General Mangin's attack has been brought to a satisfactory conclusion and practically all the objectives attained. General Mangin now holds all the high ground commanding the Oise valley from the south and threatens enemy positions towards the Aisne. Any further French advance between the Aisne and the Oise would have disastrous possibilities for the enemy who realising their danger are counter-attacking locally. Between the Lassigny massif and the Oise fighting continues. French progress continues, and Le Hamel, a mile and half north of Ribecourt, has been captured constituting an advance of a mile and three quarters.

Allies' Somme Assault.

German Plan Disorganised.

ALLAHABAD, August 20. LONDON, August 19th.—It is certain that the enemy believed that the Soissons-Rheims attack was the utmost Allies could attempt. Therefore, the assault on the Somme disorganised the German plans and upset the German Staff's calculations. The Allies have already secured their chief objectives. The German losses in material amounts to tens of millions. The whole operations rank with the first battle of the Marne and the battles of Ypres and Verdun as cardinal features of the war and coupled with the opening of the new Russian front make a vastly important stage towards final victory.—"Pioneer" special cable.

Allies' Aerial Mastery.

Austrian Acknowledgement.

LONDON, August 19. Reuter's correspondent at Italian headquarters wiring to-day says:—Two captured Austrian documents show the extraordinary mastery which the Allies have obtained over the enemy in aerial warfare. The first enjoins better protection of dumps and emplacements against aerial observation by better camouflaging and less military orderliness. The second is from a colonel commanding artillery who seeks to explain the impossibility of systematic and effective destruction of Allied artillery and indicates that the Allied guns as well as observation are superior. The writer complains that the inferiority of his batteries in number and power and restriction of ammunition supply render it impossible to comply with the infantry's request for better artillery protection.

Further Enemy Retirement.

Significance of Withdrawal.

LONDON, August 19. Reuter's correspondent at British headquarters wiring this evening says:—From the north of Hebuterne to the south of Albert the Germans continue slowly and methodically to move back and now there are signs of retirement in the Scarpe valley where our patrols have established contact with the enemy on both banks of the river and have made progress on the south side. Prisoners state that the object of the withdrawal is to take up improved positions before the winter and conserve man-power by shortening the line and occupying more favourable ground. Nevertheless the withdrawal means the renunciation of offensive and the admission of the loss of the initiative.

Enemy's Horse Shortage.

In a document captured General Ludendorff bemoans the shortage of horses and says:—"We must take care of our horses as they cannot be replaced. The men must thoroughly understand that this is necessary in order to continue the war until victory is reached. The shortage is so serious that officers' mounts have been ruthlessly requisitioned."

Successful British Attacks.

The attack on the Oulstersteene ridge was more successful than was first believed, 669 prisoners being taken, including twenty officers. Many of them are Poles, the remainder are typical Saxons. We have established entire domination of the ridge with wide observation over the adjoining territory. The enemy is no longer able to watch us except from balloons.

Roye Railway Station Captured.

LONDON, August 19.—9.35 P.M. The railway station at Roye has been captured.

French Line Advanced.

Prisoners and Positions Captured.

LONDON, August 19.—4.45 P.M. A French communiqué says:—There was violent artillery action during the night north and south of the Aisne. We took 400 prisoners yesterday west of Roye. At six o'clock yesterday evening between the Oise and the Aisne our troops rectified our front on a stretch of fifteen kilometres between Carlepont and Fontenoy, reaching on the whole line an average advance of two kilometres. We occupied the plateau west of Nampool and reached the southern run of the Audicourt ravine, capturing Nouvion-Vinere and taking seventeen hundred prisoners including two battalion commanders.

Importance of Captured Positions.

Reuter learns that it was General Mangin's Tenth Army which participated in the attack mentioned above. The scene of attack is the sector between the Lassigny ridge and Soissons. Its importance lies in the threatened flankment of the German lines on the Aisne beyond Soissons.

LONDON, August 19.—11.45 P.M.

In to-night's communiqué F.M. Sir Douglas Haig says:—The enemy this morning strongly counter-attacked our positions, one mile front between Libons and Herleville, and succeeded in penetrating the line at two points. Our counter-attacks drove him out and the situation was completely restored. We inflicted many casualties and took a few prisoners. Our advance in the Merville sector continued and we made considerable progress on a front of ten thousand yards. We entered Merville and reached the road through Merville from Paradis to Les Fureuses Quees. In sharp fighting we took prisoners and machineguns. Our total prisoners in the neighbourhood of Suttersteene are now 676 including eighteen officers. We dropped sixteen tons of bombs during the day and night.

LONDON, August 19.—11.45 P.M.

The Air Ministry states that on the night of an 18th 16th we attacked aerodromes and landing grounds and machine-gunned various targets. One machine did not return.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

Indian Christian Conference.

SIMLA, August 19.
An All-India Conference of Indian Christians is being arranged to be held at Nagpur in December to discuss the reform scheme. The Hon'ble Mr. M. S. Das (Cuttack) is to preside.

General Military Situation.

Situation in France Reviewed.

FRESH ALLIED OFFENSIVE FORESHADOWED.

SIMLA, August 19

A military outlooker, in the course of his weekly article reviewing the general military situation says:—Appropos of the situation in France, everything points to a fresh Allied offensive on another part of the front, not a vast operation aiming at a breakthrough, but a small attack on a comparatively small front, made with the object of exhausting the enemy's strength and destroying his morale. In this offensive the British army should again play an important role, this time perhaps with strong American co-operation. No large number of British troops, probably only three or four army corps, have been engaged in the recent fighting, and our casualties have been relatively very small.

Enemy's Losses.

The enemy's losses, since the 15th July, amount to nearly four hundred thousand men, including about eighty thousand prisoners, with over 1,200 guns. At least one hundred and ten German divisions have been identified during this period in the Champagne-Somme battles, and probably some 125 to 130 divisions have been engaged. The enemy cannot have more than 15 to 20 fresh divisions available on the whole front, and Prince Rupprecht's reserve must be down to about ten divisions. The German withdrawals north of Albert and in the Kemmel-Bethune salient indicate their fear of an attack in these sectors, both of them being likely areas for a British offensive at this stage.

Allies' Main Object.

Territorial gains are of minor importance except where valuable communications, (e. g.) the Paris-Chateau-Thierry-Chalons and the Paris Amiens-Boulogne lines and important tactical positions, are concerned. Our main object is to kill Germans and to destroy the German army, both in numbers and in morale, by a series of hard blows struck in rapid sequence. It is essential to give the enemy no time to recover from his recent defeats and to prevent them from pulling out enough divisions from the line to form another large reserve of comparatively fresh troops. We may rely on Marshal Foch to carry out this object in the best possible way.

German Plans Discussed.

The creation, under General Von Boehm of a new German group of armies on the Soissons-Albert front, shows want of confidence in the two Crown Princes and indicates the enemy's expectation of a British attack further north, to which the new arrangement would enable Prince Rupprecht to give his undivided attention. It would seem to be the best plan for the Germans to effect a withdrawal on a large scale, "e. g." to the Hindenburg (or Siegfried) line with a view to shortening their line and economising men. This could not be done without long preparation, both of the defensive line and of measures for the retirement. The occupation of the Hindenburg line would give the enemy by the late autumn, a strong line of defence with plenty of good billets in the rear, whilst we from Soissons to Arras should be obliged to face winter in a country devoid of any intact villages or towns. Last year, Noyen was practically the only habitable place left in the area abandoned by the enemy, and this is not likely to be spared again.

Calcutta

Constitutional Reforms.

The National Liberal League's Statement.

CALCUTTA, August 20.

The National Liberal League has issued a lengthy statement on constitutional reforms. After citing the proposed changes in the scheme the statement says:—While welcoming the proposals as an earnest and honest effort towards starting the Indian on the high way to responsible Government we feel it our duty to make suggestions which we hope will be accepted by the Government. The suggestions are twenty in number the principal being an equal number of European and Indian members in the Viceroy's Council, equality of pay and status between the members of Executive Council and Ministers. The police department should be in charge of an Indian member of the Executive Council. Persons enjoying the confidence of the legislative council should only be appointed minister. Legislative councils should have power to move votes of censure on ministers. Elected element in provincial legislatures should be four-fifths. There should be two co-opted Indian members in the electorate committee and also complete separation of judicial and executive functions. Fifty per cent. of the superior posts of the Indian Civil Service should be recruited for in India and that the Government of India should be accorded full power to regulate India's tariffs. In conclusion, the statement says: With mutual trust and good will and devotion to common interest, with greater forbearance and self-restraint on our part and on the part of Europeans in India, with less suspicion and more practical sympathy on the part of our rulers the proposals already formulated by the Secretary of State for India and the Viceroy seem likely to carry us forward at no distant time to our goal of complete national autonomy.

Sale of War Bonds.

CALCUTTA, August 20.

The sales of war bonds at Banks and Government Offices up to the 20th August 1918 amounted to Rs. 23,72,81,800 and are distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	11,38,85,100
Bombay	8,11,05,100
United Provinces	1,98,25,100
Punjab	1,87,04,600
Madras	1,84,42,800
Burma	1,10,33,600
Central Provinces	33,92,000
Bihar and Orissa	34,67,800
Assam	4,43,000
Minor Administrations	89,82,500
H. E. H. the Nizam of Hyderabad	50,00,000
Baroda State	30,00,000

The Bengal Provincial Conference Committee.

Condemns the Action of Moderates.

CALCUTTA, August 21.

The Secretary of the Bengal Provincial Conference Committee has sent to the press the following manifesto over the signature of many leading men of Bengal:—The National Congress is the National Assembly of India. It is the symbol of our political activities during the last 33 years. Pursuant to the resolution passed at the meeting of the All India Congress Committee held at Delhi in February last the special session of the Congress meets to consider the reform proposals at Bombay on the 28th, 29th and 30th of this month. The occasion is a momentous one and calls for collective action and dispassionate consideration this time when all personal and sectional differences should be sunk. We are deliberately of opinion that differences if any amongst us regarding these proposals should be discussed and decided in our national assembly. In this view of the matter, we much deplore the action of some of our countrymen who have not only decided to stay away from the Congress, but are also urging others to do so. We consider this secession from the Congress detrimental to the best interests of the country. We therefore feel it our duty to appeal to our countrymen to attend in large numbers the forthcoming special Congress to be held in Bombay. We have every confidence that Bengal will rise to the occasion and do her duty.

European Lady Commits Suicide.

CALCUTTA, August 20.

Yesterday forenoon at 10-30, a European lady residing at No. 8, Waterloo Street, with her husband, Mr. W. B. Monk, was found dead with a bullet wound in her head and a five chambered revolver lying by her side on the floor. The deceased who was about 44 years old had been married about 19 years and there is a son who is being educated in England. It is stated that at about 10-30 A.M. on Monday when Mr. Monk was putting on his hat to go to office his wife shouted out something and immediately afterwards he heard the report of a revolver shot. He ran into the dining room whence he heard the report and found his wife lying motionless on the floor. Near her side was a five-chambered revolver and her mouth was bleeding and charred with gun powder. A wound was observed at the back of her head through which the bullet passed. The police surgeon examined the dead body which was removed to the morgue for "post mortem".

Bengal Legislative Council.

Meeting of Members to Consider Reforms.

DACCA, August 20.

The Bengal Legislative Council assembled yesterday at Dacca, His Excellency the Governor presiding. Many non-officials were absent. J. G. Cumming introduced a Bill for amendment of the Chittagong Port Act which was passed.

Moulvi Fazlul Huq moved a resolution on constitutional reforms asking for appointment of a committee consisting of non-official members of the Council for considering the list of subjects to be transferred to popular control. His Excellency said that as he had no control over non-official members he suggested that a special meeting of non-official members might be held to consider the reform scheme either in the first week of September or early part of November. The resolution was withdrawn.

A Member's Resolution on Cotton Cultivation Carried.

Moulavi Fazlul Huq moved for appointment of a special officer to report on steps that are immediately necessary for improving cotton cultivation. Mr. J. C. Cumming on behalf of the Government expressed inability to accept the resolution, though the Government was quite willing to try to improve cotton cultivation. The resolution was put to vote and declared lost. The mover pressing for a division the resolution was carried 14 voting for and 12 against it.

Partition of Decca District.

The next resolution asked for postponement of all steps in connection with the partition of Dacca District. Mr. Kerr explaining the position of the partition of Dacca scheme said that the Government could not give up all considerations on the subject. The resolution was lost.

Mr. Brojendra Kumar Chaudhuri moved a resolution for making provision for exemption on bonafide Ayurvedic medicines from the operation of the Bengal Excise Act. The resolution was accepted by Sir Henry Wheeler with some modification.

Bombay

Mr. Patel Contradicts.

Mr. Samarth's Statement.

BOMBAY, August 20.

The Hon'ble Mr. V. J. Patel contradicts the statement by Mr. N. M. Samarth that Mr. Patel expressed to Sir Narayan Chandavarkar a desire to be allowed to sign the

representation of ten Bombay politicians to Lord Chelmsford and Mr. Montagu in support of the Congress League scheme and signed it without reading it.

The Special Congress Postponement. Reception Committee's Contradiction.

BOMBAY, August 20.

With reference to the allegation in certain quarters that the Reception Committee of the Special Congress refused to entertain the suggestion of postponement the Congress Committee has issued the following communique:—The Reception Committee have never been approached either by moderates of Bombay or elsewhere for postponement of the Congress session. The Committee, however understand that the short postponement asked for in a telegram by Mr. Surendra Nath Banerjee was addressed on 7th August to Mr. C. P. Ramaswamy Iyer, General Secretary, All India Congress Committee, to which he replied on 9th pointing out the difficulties in the way of postponement and trusting that three weeks was a sufficiently long time for a compromise if any arrived at. No further communication was received after that either by the General Secretaries or the Reception Committee. They desire to point out that the Imperial Legislative Council will sit from the 4th September and Bakrid begins on the 15th September. All preparation for holding the Congress being in an advanced stage it is not possible at this late stage, particularly looking to the season to postpone the session.

Bombay University Convocation.

Lord Willingdon on the Reforms.

BOMBAY, August 20.

The annual Convocation of the Bombay University was held this evening. His Excellency the Governor as Chancellor delivered an address in the course of which he referred to the protracted war which laid bare and subjected to searching tests the sources of weakness and strength of states. Many social and political problems will arise for solution when peace was restored. Among secular institutions universities will have the weightiest obligation to discharge specially in equipping men, for promoting common good and making good citizens since the ultimate function of the University was to teach man's purpose and place in the universe and his consequent duties to himself and others. The instructions of children in primary and secondary schools must be, His Excellency said, a necessary concern of the University, both because these schools must provide a large part of its own future alumni and because it had or should have a great share in training and instructing those to whom the responsible task of teaching children should be entrusted. His Excellency thought that Universities should share duties, educational and administrative, with the Executive Government. His experience made it evident that educational problems were sometimes approached from different points of view by academic and administrative authorities. For a clear determination of the issue their mutual misunderstanding and co-operation were necessary.

Referring to the Montagu-Chelmsford reform reports the Chancellor said that they had opened up entirely a new field of progress for India and her peoples. The dominant idea and aim of the whole scheme may be said to be gradual development of India and Indians in every branch of life, in every form of service, in every pursuit and profession. On examining from an educational point of view the problems which have been intensified by changes contemplated in the report, we find there are 3 main classes of population on whom we shall have to concentrate our attention and whom we shall have to provide with a more thorough and complete training if India is to make full use of the great opportunities which the initiation of reforms contemplated will open up for her. We must educate the electorate until it is in a position to realise and control conflicting theories and actions of its representatives. We must train a body of men to take up the development to the utmost of vast industrial and commercial possibilities of this great country, and last but by no means least we must do our best to fit our young men for the grave and onerous responsibilities which they will be called on in an increasing measure to undertake in the performance of multifarious functions of higher administration. These are great tasks. We must approach them in no light spirit of factious criticism but with a single and earnest desire to work together for a successful solution of these grave problems.

Latest Telegrams.

సాంఘిక సార్వభౌమములు

ప్రత్యేక జూరర్లు:—వెంటెక్ పియో హత్యకేసు విచారణలో నియమింపబడిన ప్రత్యేక జూరర్లు ఈ నెల 28 వ తేదీ శుక్రవారము మధ్యాహ్నము 2.45 నిమిషములకు కోర్టుకు వెళ్లుటకు ఆజ్ఞాపించబడినది.

జూరర్లు:—ఈ నెల 22 వ తేదీ గురువారమునకు కోర్టుకు రావలసినది అజ్ఞాపించబడిన జూరర్లు అదినమున కోర్టుకు వెళ్ళి నక్షరలేదుగాని ఈ నెల 27 వ తేదీ మంగళవారము వరకు 10-45 నిమిషములకు కోర్టుకు హాజరయినారు.

భగవత్ గీతోపన్యాసము:—ఇదివఱకు జనుగు మన్న ప్రకారము ఈ నెల 22 వ తేదీ గురువారము సాయం కాలము 6-80 నిమిషములకు చింతాద్రిపేటలో నుండువారి ఆగ్రహారపువీధి నెం 8 న గృహమును మరూగ గణేశ గాత్రయరువారు భగవత్ గీతోపన్యాసము చెప్పెదరు.

ఆరోగ్య పాఠశాల:—నేటి సాయం కాలము (21-8-18) 5 గంటలకు బ్రాడ్వే 66-3 గృహమును వి. దేవ కిషానుజీషిర్, ఎం. ఇ; బి. సి. ఇ; గారు పాఠ్యాంశ ఆయుర్వేద వైద్య విధానములను గల రోగ నిర్ధారణ, ఔషధ ములయొక్క కాత్రీయ మూలతత్వముగూర్చి ఉపన్యసించును.

విజ్ఞప్తి సమర్పించుట:—సుహాజనధ, రాజధాని మహాజనసభామిటి, స్వరాజ్యసమితి, రాజధాని సంఘము, ఆంధ్రప్రజాసంఘములవారు నేటిరోజున (22-8-18) సాయం కాలము 5-15 నిమిషముల ఘోషణ హాలులో హిందూమతానికా గంపాదకులకు ఎన్. కస్తూరి రంగయ్యగారు ఇంగ్లండునకు బయలుపడెడు పూర్వము ఒకవిజ్ఞప్తిని సమర్పించెదరు.

పోకలు:—చెన్నపురి కన్నురు పెంట్లండు ప్రభువు గారు టి. ఇ. మోయర, కేప్టెన్ ముని ఏ. డి. సి. గార్లతో గూడ నిన్నసాయంకాలము ప్రత్యేకబండిలో చెన్నపురి విడచిరి. కాళహస్తి రాజాగారు, చెన్నపురి కలెక్టరుగారు, ఆర్మీజేబీ, దివాన్ బహద్దూర్ పరాంకుళమునాయుడు, వి. మాచంటిగారును ప్లాటుఫారముమీద నిలిచి ప్రభువుగారిని వీడ్కొలిపిరి.

కాఫీచిత్తుల దొంగతనము:—సాల్ప కొలూర్ను లో కాపలామనిగ నియమింపబడిన ఛంకుభాక్ ఆచారాడీ నెల 19 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు కాఫీచిత్తుల బస్తా నొక వానినిపట్టి రెండుజాతు నిలువగల కాఫీచిత్తులను దొంగి లించిపట్టు రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుగారి యొద్దకేసు చేయబడినది. బస్తాపట్టు తెగినందువలన కాఫీగింజలు నెలవకు చందెనియు చాటినిప్రొగుచేసి గుమాస్తాగారికి ఇచ్చివేయు యత్నములో తానుండెనియు తన్న న్యాయముగ పట్టుకొని కేసుచేసిననియు ఛంకుభాక్ మేజిస్ట్రేటుగారితో మనవిచేసు కొనెను కాని వానికి 12 డెబ్బలు శిక్ష విధింపబడెను.

చెన్న రాష్ట్రీయ మహాసభాకమిటి:—నైకమిటి సభ్యుల వార్షిక సమావేశము నిన్న సాయంకాలము సుహాజన సభామందిరమున జరిగెను. శా. బి. ఎన్. శర్మగారు అగ్రాస నాధిపత్యము వహించిరి. 1917 సంవత్సారపు రిపోర్టు ఆమోదింపబడెను. రాజకీయ సంస్కరణలకు గూర్చి ఉపకమిటి వారిచే బంపబడిన రిపోర్టు విదగ చర్చింపబడి దొంగతనమువారికి పంపబడుటకు బూర్హము రిపోర్టులో కొన్ని మార్పులు చేసిన బాగుండునని తీర్మానించిరి. జరుగబోవు ప్రత్యేకమహా సభకు ప్రతినిధుల నెన్నకొని పిదప ఈక్రందిక్రొత్త కార్యనిర్వాహకులు నియమింపబడిరి. దివాన్ బహద్దూర్ ఎల్. ఎ. గోవింద రాఘవయ్యగారు అధ్యక్షులుగను బెనెట్టుస్మృతనూరి రంగయ్యగారు, యాకూబ్ హుస్సేన్ గార్లు ఉపాధ్యక్షులుగను, టి. వి. గోసాలస్వామి యదలియారు బి. సి. వాడియా, కె. ఎ. వీరరాఘవాచారి, టి. వి. మధుకృష్ణయ్య గార్లు కార్యదర్శులుగను సి. ఎస్. గోవిందరాజు మదలి యారుగారు కోశాధ్యక్షులుగను నియమింపబడిరి.

అధికారములు, ఉద్యోగములు:—గంజాముజిల్లా మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు ఎన్. అనంతరామ రాధోగారు కేసుల విచారణలో తమ స్వకారములతో సాక్షులు, చెప్పసాక్షులను అంగభాషలో ప్రాముఖ్యతతో అధికార మొనగబడిరి.

1. రామరాధోగారు గంజాముజిల్లా మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికార మొనగబడిరి.

2. ఎన్. నందర రామానుజులు నాయుడుగారు నెల్లూరుజిల్లా రెండవ తరగతి మేజిస్ట్రేటు ఉద్యోగ మొనగబడిరి.

అయ్యర్ నాహాల్ సాహెబుగారు బల్లారిజిల్లా రెండవ తరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికారము బడసిరి.

న్యాయసానవార్లు.
చెన్నపురి ప్రాజెక్టు:—ప్రెజ్డెంట్ నేతమ, రేపటికిని మనకు ఆవిరి ఆవట్టును పంపగకు ముసి వేయబడును.

హంతకుని ఉగ్రశిక్ష స్థిరపరచ బడుట:—దక్షిణ ఆంధ్రా జిల్లా కలెక్టరు తాలూకాలో ఇరుకై నాథము గ్రామములో గోవింద గౌడను ఆచారాడోక దినున తన భార్యను, బిడ్డను అడచి కి వీ కు కు బోయి అచ్చట నామెను నటికి వేసి పిచ్చుట తనబిడ్డకు ఒక గొయ్యిలోని నీళ్లలోముంచి చంపివేసెను. తలతేని ఆస్త్రి మొండెమమొక్క తలదండ్రులచే బోయ్యకొబడెను. హంతకుడు తానుగొనించిన ఘోరకృత్యమును తన గ్రామముధికారితో తెప్పెనని సాక్ష్యమువచ్చినందున జిల్లాజడ్జిగారు వానికి మరణశిక్ష విధించిరి. ఈ తీర్మానము మీద ప్రాజెక్టులో అపీలుచేయబడెను. హంతకునికి క్షమిరేకముగ సాక్ష్యబలిమిలే దనియు హంతకుడే గ్రామయజమానితో తననేరమును తెప్పెను తనభార్యను జంతువు తాను ప్రత్యేకముగ ఆమెను అడచికి వీనుకుబోనకత్యము లేదు. గనుక నమ్మదగి యుండలేదనియు హంతకుని న్యాయవాది వాదించెను. గాని కోర్టువారు శిక్ష ఖాయపఱచిరి.

హిందూదేశ కార్యదర్శిగారివై నీటిహక్కు గూర్చి దావా చేయబడుట:—కంచీనరము తాలూకా దేమూర్ గ్రామమురాసిదార్లు నీటి కరువుకాలములో సమ భూములకు మొదటిగ్రామ చెరువునీరు ప్రసరించకరె ననియు అనంతరము దొరతనమువారి భూములకుగాని మిగాసిభూమి కానివాటికి గాని ప్రసరించ వలెనియు చెంగల్పట్టు సబుకోర్టులో దావా చేసిరి. మిరాసిదారులకు అట్టి హక్కులేదని మిరాసిదారులు కానివారు, అట్టి హక్కు మిరాసిదారులకు లేదనియు నీటిని పంచిపెట్టు హక్కులేక గలదనియు కార్యదర్శిగారి పక్షము నను వాదించబడెను గాని సబ్కోర్టువారు వారు (మిరాసిదారులు) పక్షమున దావా తీర్మానించిరి.

ఈతీర్మానమువై ప్రెజ్డెంట్లో అపీలుచేయబడి అట్టి హక్కుకలదని వారులు రుజువుచేయుట గాని పురాతనము నుండి తనవాదమున కనుగుణ్యముగ జరుగుచున్నట్లు ఆన వాయిలేను గాని ఋజువుచేయలేదని కార్యదర్శిగారి పక్షమున వాదించబడెను.

తన భూములకు మొదలు నీరు ప్రసరించే హక్కును మిరాసిదారులు రుజువుచేసి రని ప్రాజెక్టువారు భావించి అపీలు కొట్టివేసిరి.

ఈ హక్కునుగూర్చి తిగాయదాచేయును గ్రామస్థులు దాఖలుచేసిన మహాజరుకూడ కొట్టివేయబడినది.

బంగారు వగైరా యేలం.

తిరుమల తిరునతి వగయిరా జేవసానము లలో 1918 జూలై-జూలై నెలలలో రాబడిన బంగారు వగైరా వస్తువులు ఈ దిగువ కనువచ్చిన వాటిని 1918 సంవత్సరము ఆగష్టునెల 26 తేదీ కగలు 11 నుండుల మొదలు తిరుపతి జేవసానం ఖజానావద్ద యేలం వేయబడును. యేలములో సవాలుచేయ కోరునారు జేవసానం కచ్చేరిలో ముందుగా 100 రూపాయలు భరావతు కట్టి యేలములో సవాలుచేయవలసినది.

యేలం ఖాయా మంజూరు అయిన నేటి లగాయతు 30 దినములలోపల యేలం మొత్తమును పూర్తిగా చెల్లించి లాల్లు పుచ్చుకోవలెను.

1. బంగారు దళా ఒకటికి కులములు 80 వంతున	840 కులములు
2. బంగారు నాణ్యములు లాటుగా కగములు	6
3. పెండి దళాకు 1000 కులములు వంతున	8980 కులములు
4. పెండి నాణ్యములు లాటుగా కగములు	3
5. చాలి రూపాయలు	4880
6. తేగడ రూపాయలు దళాకు రు 1000 వంతున	రు 2420
7. తేగడ వైసాయి ఒక లాటుగా	రు 890
8. తామ్రము ఒక లాటుగా	తేల్లు 415
9. రాగి వగైరా సాత్రలు ఒక లాటుగా	తేల్లు 200
10. వస్త్రములు వగైరాలు	
11. కర్మాగం వగైరా చిల్లర జరికి సామాము (సంతకం.) శ్రీ మహాంత్ర ప్రయోగ దానుజీవారు.	
తిరుమల తిరుపతి వగైరా	(1290)
జేవసానం ఆఫీసు	విచారణకర్తలవారు.
తిరుపతి 17-8-18	

స్త్రీలకు వరప్రసాదిని.
డాక్టరు జె. కె. రావుగారి - ఛాతీకసార.
ఋతుశూల, ఋతుబద్ధము, కాలము తప్పి ఋతురే, (సానము, అపస్మారము (మూర్చ) తప్పుక విచారణ యగును. నెల 80 మోతానులు ను. 2-4.0 మాత్రము.
(1299) భవ్యంతరి ఆశ్రమము, 48, విగ స్ట్రీట్, బ్రీడ్జీకేసు, మద్రాసు.

బాలురే వీరులు	
విజయనగరరాజుల కథలు	0-3-0
చిత్తూరురాజుల కథలు	0-4-0
దిల్లీ చక్రవర్తుల కథలు	0-4-0
గోల్కొండ సచాబుల కథలు	0-2-0
ఈ చరిత్రచే మన బాలకు పేరు లగుదును.	
839 మానేజరు, కల్యాణిపర్ణి,	
కాయవరం. రామనంద్రపురం పోస్టు, గోదావరి జిల్లా	

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126
(రిజిస్టరు) **ఆటో దిల్ బహర్.** (రిజిస్టరు)
కొబడినది. కొబడినది.
ఇప్పటికాలపురుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోహరముగు సువాసనగలది.
అల్పాహార గారి, సారాయముగాని, జీర్ణబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేల పుష్పసారము.
నీ కువాలవై కొన్ని దిందువులు చిహ్నకరించినారో, చురగొగ్గముగు సువాసన నిష్పలవరించును.
ఈక్రింది పరిమాణముల పీసాలలో నుండును.
చిన్నవైజా (ఆర (డాం) నీసా 1-5 ను 0-8-0
మధ్యరకము వైజా 1- (డాం) " " 0-12-0
మోకవైజా 2 " " " 1-4-0
వెద్దవైజా 4 " లేక 1/2 టోన్ " " 2-0-0
వి. వి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము
పల్లె, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధముగు ప్రతిసాపులోను దొగరును, క్రింది ఆనేకముగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగట్టును నీసావైజా ను, కాద్దవైజాను ఆటోదిల్ బహర్ అను పేరును పరిశీలింపును ఈ ఆటోదిల్ బహర్ యొక్క సలతులును పరిశీలించేయ గోరువారికి దిగువవానికి వ్రాసినవో అకాకిమృత్యుల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదును.
సోలయోజం: అంగ్లొండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, జూమ్నాచనీదు పీఠి, బొంబాయి.
మద్రాసు యజం:—మెహతా పురుషోత్తమాస్త్రి, నైవాబాబుగోడ్డు, మద్రాసు.

కాళియుక్తి సంవత్సరాది సంచిక తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

హిందూ సంవత్సరమున జరిగిన విరోహాభిమతములను, అభ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాఖ్యానములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల వటుములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాళిములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాళిముల కలపము కేసి కావలసినన్ని ప్రతులు ముద్రాణ సిద్ధముకాని యందుకులన నలయువాడు	తల రు	2-0-0
అంతునీ (కావీ)ను టులిము.	"	0-3-0
అంధునినకరిక సంవత్సర చందాదారులకు	"	0-12-0
అంధునినకరిక సంవత్సర, లేక చివరకరిక రి ముగముల చందాదారులకు	"	1-0-0

అంధునినకరిక కార్యాలయము, బొంబాయి నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధావధము

కామరత్నము	గజ్జికత్తెలము	మోహినీకత్తెలము
బట్టి 1-3 0-8-0	బట్టి 1-3 0-4-0	సీసా 1-3 0-12-0

అమృతాంజనము దీపాం, తంబుకెట్టి వీధి మదరాసు.

అమృతాంజనము దీపాం, తంబుకెట్టి వీధి మదరాసు.

సావంతుని వనావధి సారసవరిల్లా

అసరిశుభ్రపు రక్షణమున జనియ జాడ్యములకు తిరుమలవంటి మందు. కరువులను, వచ్చులను, గండములను నివారించు, ప్రాతమెప్పులను అన్ని విధములను గలగు నర్చన గలములను పొగొట్టును. (28)

మిక్కిలి తేలికవంటివైన రక్షణకాణి

వనావధి సారసవరిల్లా గుణ విశిష్టమైన నొప్పులను, అసరిశుభ్రపు మధ్యమచ్చును అన్ని విధములను దోషములను పొగొట్టును, శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకము, క్షాత్రసంబంధమును నొప్పులను పొగొట్టిరక్షణమును ఇచ్చును. శరీరాలోగ్యమును గలగజేయును. 16 రోజుల 4 రుకులకు 4 కొన్ని బుడ్డిలో అమృతమును.

పొట్టెరు.— వి. డి. సావంత్,

144. ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి

Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanaawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కు-డిపో,
మాంటురోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాఖ్య పైన
వెలతు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.

డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీవతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
(946) మేనేజరు.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బీలో నహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యె దాంద్ర మహాజనసభలయందలి
సభ్యుల సంఘాభ్యుదయ, సభాభ్యుదయ, యువవ్యాస
ములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు.
తల రు 1-8-0. పోస్టేజీకేసు.

ఆంధ్రోద్యమ కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి,
మదరాసు.

మీ బాయిలరు

విశేషకాలము పనిచేయవలసిన "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామ్రాజ్"ను
యుపయోగింపవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలరు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు
పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు
నిచ్చును; అవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండుగను శుభ్రముగాను
నుంచును. ఈ కామ్రాజ్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు
చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు శ్రోతవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు
యేజంట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వరుక్కు,

తపాలవెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(పై కామ్రాజ్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

అశిధ

గర్భాశయ గోగనివారికి:— శ్రీ లక్ష్మ. గబుస
ముతుకుల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైల బా
గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమగోగము, సంతానహీనత
శరీరహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు,
అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమర్క వ్యాధు
లను మధుర్యును.

వెద్దబుడ్డి రు 8.0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

అమృత

రక్షణకాణి ద్రావకము:— ఇది రక్షణకాణి, మలబద్ధ
కము, అశిధము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మే
వ్రణములు, ముఖసంకుటములు, నిస్సక్తున, కడుపులో మంట
మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతి
ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 8.0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అరగ

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రు. 1.0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసు రోడ్డు, ఎరుంబూరు, మద్రాస్.
168 (బాంచి:— 9, బందగ నీధి, మద్రాసు.)

301 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధావధములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నిష్పన్ననను
పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయింప
బడుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సియామ్,
మలయ్, గోవా, ఫిజి, బెల్జిం, తిన్దాఫ్రికా, మన్నుకు
ప్రదేశములవారు కూడ సీ సిద్ధావధమును, ఉపయోగించు
చున్నారు.

మహాభాగము "బిక్యెంక లోకామయహార" కస్తూరి
మాత్రల సీసా మియింటు మన్న యెడల, మాటికి నైర్దుల
సమయమును, నిశ్చించి, మొరకెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అశిధము, పార్శ్వవాతము,
జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము నొప్పి,
బలహీనత, అవాగోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలగు వికారము,
చిన్న బిడ్డలకు గలగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియ
నానక రోగములును, ఈ సిద్ధావధుత సేవనచే వాత్సర్యముగా
పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో న శిశువులను లగునట్టియు నుపయోగక
రములగు కర్నాటక మూలికలనుండియు యావధములను
తయారు చేయుచుండురు.

రిజిస్టరైన యావ్యాపార సరుకులు, ప్రతి సీసా-యొ
దును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనాపాపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి
యొందును. 260 మాత్రలను సీసా 4 రుకాలు,
మాత్రమే.

6 సీసాల లోకసారి తేప్పించిని
టపాల ఖర్చుతోకరి రు 1-8-0

12 సీసాల లోకసారి కొనిన 2-12-0

24 సీసాల లోకసారి కొనిన 5-0-0

సమస్త రోగములకు మావద్ద ఆయుర్వే
దీయ సిద్ధావధములు దొరకును.

విలాసము:— శ్రీ సీతా రాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

